

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

ANNI TUOMINEN
ROOSA ÄIJÄLÄ

Uusperheen parisuhdetta tukevat tekijät

HOITOTYÖN TUTKINTO-OHJELMA
2024

TIIVISTELMÄ

Tuominen, Anni & Äijälä Roosa: Uusperheen parisuhdetta tukevat tekijät
Opinnäytetyö, AMK
Hoitotyön tutkinto-ohjelma
Helmikuu 2024
Sivumäärä: 38

Opinnäytetyössämme tutkimme uusperheen vanhempien parisuhdetta tukevia tekijöitä. Opinnäytetyömme tutkimusmenetelmä oli kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimus. Tarkoituksenamme oli kartoittaa uusperheiden parisuhdetta tukevia tekijöitä haastattelututkimuksen keinoin. Tavoitteenamme oli tuottaa uusperheiden parissa työskenteleville ammattilaisille tietoa uusperheen parisuhdetta tukevista tekijöistä. Tutkimuskysymyksemme oli, minkälaiset tekijät tukevat uusperheen vanhempien parisuhdetta. Opinnäytetyömme toteutettiin haastattelututkimuksena haastatteleamalla kymmentä vapaaehtoista uusperheen vanhempaa. Aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä.

Opinnäytetyön tulokset jaettiin kolmeen osa-alueeseen, jotka olivat parisuhdetta tukevat sisäiset tekijät, parisuhdetta tukevat ulkoiset tekijät ja perheytyminen. Sisäisistä tukevista tekijöistä nousi esiin esimerkiksi rakkaus, arvot ja vuorovaikutustaidot. Ulkoisista tekijöistä korostuivat ammattilaisten tuki, vertaistuki ja läheisten tuki. Perheytymisestä nousi esiin esimerkiksi vuorovaikutus, yhteiset pelisäännöt ja sisarussuhteet.

Rakkaus koettiin olevan parisuhteen kantava voima. Tämän päälle rakentui kaikki muut parisuhdetta tukevat tekijät. Uusperheiden vanhemmat korostivat yhteisen ajan ja vuorovaikutuksen tärkeyttä. Myös erotiikka ja seksi koettiin voimaannuttavana tekijänä suhteessa. Ulkopuolisia matalan kynnyksen tukimenetelmiä toivottiin lisää kohdennettuina uusperheille. Vertaistuki ja läheisten tuki koettiin tärkeänä tukena parisuhteelle. Perheytyminen ja sen onnistuminen oli merkittävä voimavara uusperheen vanhemmille. Perheen yhteiset pelisäännöt ja perheen sisäinen kommunikaatio oli tässä avainasemassa.

Avainsanat: Uusperheet, parisuhde, perheytyminen

ABSTRACT

Tuominen Anni & Äijälä Roosa: Factors supporting a reconstituted family relationship

Bachelor's thesis, Satakunta University of Applied Sciences

Degree program in Nursing

February 2024

Number of pages: 38

In our thesis, we study the factors that support the relationship of parents in a reconstituted family. The research method used in our thesis was qualitative. Our aim was to identify the factors that support the couple relationship of reconstituted families by means of interviews. Our aim was to provide professionals working with reconstituted families with information on the factors that support the reconstituted couple relationship. Our research question was what factors support the relationship of parents in a reconstituted family. Our thesis was conducted as an interview study by interviewing ten parents of reconstituted families. The data was analysed using content analysis.

The results of the thesis were divided into three areas: internal factors supporting the relationship, external factors supporting the relationship and family life. Among the internal supportive factors, the most prominent were love, values and interaction skills. Among the external factors, professional support, peer support and the support of loved ones were highlighted. In terms of family support, the most prominent factors were communication, common rules and sibling relationships.

Love was perceived as the driving force of the relationship. All other factors supporting the relationship were built on this. Parents of reconstituted families stressed the importance of time together and interaction. Eroticism and sex were also perceived as empowering factors in the relationship. More external low-threshold support methods were requested, targeted at reconstituted families. Peer support and the support of loved ones was seen as an important support for the relationship. Family reunification and its success was an important asset for parents of a reconstituted family. Common family rules and communication within the family were key to this.

Keywords: reconstituted families, relationship, family cohesion

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TEOREETTISTA TAUSTAA	7
2.2 Keskeiset käsitteet	7
2.2.1 Uusperhe	7
2.2.2 Parisuhde	8
2.2.3 Parisuhde uusperheessä	8
2.2.4 Perheytyminen	8
2.3 Aikaisemmat tutkimukset	10
3 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	15
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	15
4.1 Tutkimusmenetelmä	15
4.2 Kirjallisuushaku	16
4.3 Aineistonkeruumenetelmä	16
4.4 Aineiston analysointi	18
5 TULOKSET	20
5.1 Uusparisuhdetta tukevat sisäiset tekijät	20
5.1.1 Rakkaus	20
5.1.2 Arvot	20
5.1.3 Vuorovaikutustaidot	21
5.1.4 Luottamus	22
5.1.5 Joustavuus	23
5.1.6 Parisuhdeaika	23
5.1.7 Yksityiselämä	24
5.1.8 Seksuaalisuus	25
5.1.9 Hyväksyntä	25
5.2 Uusparisuhdetta tukevat ulkoiset tekijät	26
5.2.1 Ammattilaisten tuki	26
5.2.2 Vertaistuki	27
5.2.3 Läheisten tuki	28
5.3 Perheytyminen	28
5.3.1 Vuorovaikutus	28
5.3.2 Yhteiset pelisäännöt	29
5.3.3 Aikuisten keskinäiset hyvät suhteet	30
5.3.4 Bonusvanhemman ja lasten välinen suhde	30

5.3.5 Sisarussuhteet.....	31
5.3.6 Perheen yhteinen aika.....	32
6 POHDINTA	32
6.1 Johtopäätökset.....	32
6.2 Opinnäytetyön luotettavuus.....	35
6.3 Opinnäytetyön eettisyys	36
6.4 Anonymisointi	37
6.5 Aineiston taltiointi ja hävittäminen	38
6.6 Kehittämisehdotukset.....	38
6.7 Oman oppimisen arviointi	39
LÄHTEET.....	40
LIITE 1. KIRJALLISUUSHAKU	43
LIITE 2. AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET.....	44
LIITE 3. TUTKIMUSLUPA-ANOMUS.....	48
LIITE 4. SAATEKIRJE	49
LIITE 5. TEEMAHAASTATTELURUNKO	51
LIITE 6. TYÖELÄMÄN PALAUTE OPINNÄYTETYÖSTÄ.....	52

1 JOHDANTO

Uusperhe tarkoittaa perhettä, jossa toisella tai molemmilla puolisoilla on lapsia entisestä suhteestaan (Suomen Uusperheiden Liitto ry, n.d.). Uusperheen parisuhteissa saattaa olla tavanomaisesta perheidyllistä poikkeavia haasteita, jotka vaikuttavat parisuhteen hyvinvointiin. Parisuhdetta voi vaikeuttaa erilaiset sopeutumistilanteet, kuten lapsen, biologisen vanhemman ja uuden puolison välit, perheytyymisen haasteet sekä kommunikaation puutteet. (Larkela, 2020, s. 35.) Uusperheen parisuhteiden haasteista on huomattavasti enemmän tutkittua tietoa, toisin kuin parisuhteen tukevista tekijöistä. Parisuhteen huomioiminen ammattilaisen toimesta on tärkeää, koska parisuhteen hyvinvoinnilla on vaikutusta koko perheen hyvinvointiin. (Kovanen & Kärkkäinen, 2020, s. 25–26.) Uusperheiden määrä on kasvussa ja perhetyössä on huomioitava myös parisuhdetta. Tämän vuoksi aihetta tulisi tutkia ja kartoittaa enemmän, mikä lisäisi sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten ymmärrystä ja osaamista tarjota uusperheiden vanhemmille suunnattuja parisuhteiden tukipalveluita uusperheitä kohdatessa. Tämän opinnäytetyön avulla lisäsimme omaa tietoa aiheesta, jotta voimme hyödyntää sitä tulevana ammattilaisina. Opinnäytetyösämme lähestyimme aihetta haastattelututkimuksen tavoin haastatteleamalla uusperheiden vanhempia, jotka olivat vapaaehtoisesti ilmoittautuneet haastateltaviksi. Tarkoitus oli kartoittaa uusperheiden parisuhdetta tukevia tekijöitä. Tukevat tekijät voivat olla yksilöllisesti parisuhdelähtöisiä, kuten esimerkiksi vuorovaikutustaidot, kunnioitus, kannustus, rakkaudenosoitukset sekä läheisyys. (Väestöliitto, 2021.) Parisuhdetta tukevia ulkopuolisia tekijöitä voi olla esimerkiksi Suomen uusperheliiton tarjoamat palvelut, kuten vertaistukiryhmät, parikurssit tai järjestetyt lomamatkat. (Larkela, 2020, s. 32).

Tavoitteena oli tuottaa uusperheiden parissa työskenteleville ammattilaisille tietoa uusperheen parisuhdetta tukevista tekijöistä.

Opinnäytetyön tilaaja on Suomen Uusperheiden Liitto ry:n, eli Supli. Suomen Uusperheiden Liitto on perustettu vuonna 1996 ja sen tavoitteena on edistää lapsi- ja perhemyönteistä, sekä tasa-arvoista yhteiskuntaa. Supli tarjoaa neuvontaa uusperheille, mahdollisuuksia osallistua vapaaehtois- sekä vertaistointiin, sekä mahdollisuuksia toimia mukana yhteiskunnallisessa tutkimus- ja vaikuttamistyössä. Liitto tarjoaa myös koulutus- ja kehittämistoimintaa eri alojen ammattilaisille. (Suomen Uusperheiden Liitto ry, n.d.)

2 TEOREETTISTA TAUSTAA

2.2 Keskeiset käsitteet

2.2.1 Uusperhe

Uusperhe tarkoittaa perhettä, jossa kaikki lapset eivät ole puolisoitten yhteisiä, ja perheessä toisella puolisoilla on yksi tai useampi alaikäinen lapsi aikaisemmasta suhteesta. Uusperheessä käytetään erilaisia terminologeja perheenjäsenistä, jotka määrittyvät yksilöllisesti perheen mukaan ja usein niihin liittykin dynamiikka perheenjäsenten välillä. Useimmiten uusperheissä puhutellaan puoli- nimityksellä, kuten isä-, tai äitipuoli tai sisarpuoli. (Suomen Uusperheiden Liitto ry, n.d.). Yleistymässä on bonus-sanankäyttö, kuten bonusvanhemmasta puhuttaessa.

Uusperheiksi lasketaan tilastoissa ne perheet, jossa yksi tai useampi lapsi, biologinen vanhempi sekä bonusvanhempi ovat kirjoilla samassa osoitteessa. Ennen uusperheen muodostumista taustalla voi olla biologisten vanhempien ero, toisen biologisen vanhemman menehtyminen tai tänä päivänä yleistynyt inseminaatio, jolloin nainen hedelmöittyy keinohedelmöityksen avulla ja kasvatetaan lapsen itsenäisesti ilman toista biologista vanhempaa. (Monimuotoiset perheet, n.d.)

2.2.2 Parisuhde

Parisuhde on yksi merkityksellisimmistä suhteista elämässä. Toimiva parisuhde lisää puolisoiden henkistä ja fyysistä hyvinvointia, ja se heijastuu lähiympäristöön. Parisuhde jaetaan yleensä kolmeen vaiheeseen: rakastumisvaiheeseen, itsenäistymisvaiheeseen ja rakkausvaiheeseen. Rakastumisvaihe on suhteen alussa, ja siinä puoliso vaikuttaa täydelliseltä ja virheettömältä. Rakastumisvaihetta kuvaa suhteen alun huuma. Itsenäistymisvaiheessa realismi tulee esiin ja parisuhde voi joko purkautua, tai lujittua entisestään. Rakkausvaiheessa pystytään hyväksymään puoliso sellaisena kuin on ja myös oman itsensä. Rakkausvaihetta määrittelee vastavuoroisuus. (MIELI Suomen mielenterveys ry, 2021.)

2.2.3 Parisuhde uusperheessä

Rakkaus on kaiken lähtökohta, jonka ympärille edellä mainitut käsitteet nivoutuvat. Sitoutumisella on suuri merkitys uusperheessä, koska silloin perhe yhdistyy kokonaisuudeksi. Luottamus on pariskunnan yhteisesti rakennettu tukipilari. Erityisesti uusperheissä luottamuksen rakentaminen saattaa olla haasteellista entisten suhteiden luottamusongelmien vuoksi. Luottamuksella ja tahdolla kantaa pitkälle, kun voi tukeutua parisuhteen kestävyteen haastavimmissakin elämäntilanteissa. Uusparilla usko suhteen toimivuuteen edistää perheytymistä. Usko syvenee pitkäaikaisissa suhteissa, kun vuorovaikutus toimii ja pariskunta kohtaa haasteet yhdessä. (Malinen & Larkela, 2011 s. 24–29.)

2.2.4 Perheytyminen

Perheytyminen tarkoittaa uusperheen muovautumista toimivaksi perhekokonaisuudeksi. Se edellyttää useita kehitysvaiheita, jotka voidaan jakaa karkeasti kolmeen vaiheeseen; alkusykli, keskivaihe ja myöhäisvaihe (Malinen & Larkela, 2011, s. 47–48.).

Uusperheen ja uusparin kehitysvaiheet kulkevat yhdessä ja ne yleisesti jaetaan kolmeen osaan:

Alkusyklin kesto on noin 2–3 vuotta, jonka aikana uusperheessä koetaan useimmiten vuoristoratamaisesti erilaisia tunteita perheen toimivuuteen liittyen. Aluksi puoliso tapaa lapset ja ottaa heidät avoimesti vastaan, jonka jälkeen uusperheen vanhemmat yrittävät luoda uusperheen elämästä toimivaa konseptia. Epäonnistumisen tunne nostaa tässä vaiheessa usein päätään, jos perheytyminen ei sujukaan. Alkuvaiheen loppupuolta kutsutaan ”täysrähinäksi”, jolloin negatiiviset tunteet häiritsevät perheytyamisen etenemistä. Tässä vaiheessa usein biologinen vanhempi on ikävässä välikädessä puolisonsa ja lasten välisissä epäkohdissa ja roolien vakiintumisessa perheessä. (Malinen & Larkela, 2011, s. 48–49.)

Keskivaiheen kesto on 1–3 vuotta ja ”täysrähinä” jatkuu sekä ristiriitoja selvittellään myös biologisten vanhempien välillä. Bonusvanhempi etsii rooliaan uusperheessä. Tässä vaiheessa on tärkeää perheytyamisen kannalta ottaa myös bonusvanhempi mukaan ristiriitojen ratkaisuun ja perheen sääntöjen laatimiseen. Perheytymistä edistää vuorovaikutuksen ja yhteisen ajan lisääminen parisuhteessa. Uusperheen vanhempien yhteistyö alkaa sujumaan, kun kommunikaatio toimii ja toisiaan pidetään perheessä yhdenvertaisina. Keskivaiheen lopussa keskitytään uusperheessä yhdessä päätettäviin ratkaisuihin, sääntöihin ja rituaaleihin.

Myöhäisvaiheessa uusperheen perheytyminen on edistynyt, kun jokaisen roolia sekä identiteettiä perheessä kunnioitetaan ja uusperhe koetaan tiiminä. Läheisyys ja välittäminen kasvaa perheenjäsenien välillä, kun haasteelliset ajat ovat hiljalleen takanapäin. Myöhäisvaiheessa uusperheen vanhempien parisuhde vakiintuu, kun osataan kohdata ja ratkaista konflikteja ja tehdään ratkaisut yhteismielin. (Malinen & Larkela, 2011, s. 49.)

Uusperheiden kanssa työskentelevien tulisi huomauttaa mahdollisista haasteista, joita uusparit saattavat kohdata perheytyamisen aikana. Haasteina saattavat olla muutokset, kuten asuminen ja kustannukset, yhteisen ajan puute ja uudet rutiinit. Aikaisemmassa suhteessa esiintyneet haasteet saattavat

vaikuttaa kielteisesti uudessa parisuhteessa ilmenevien haasteiden ratkaisukykyyn, jonka vuoksi ammattihenkilöiden tulisi ottaa puheeksi viestinnän tärkeys ja vuorovaikutustaidot. (Ganong ym., 2019, kohta Limitations.)

Tukeviin tekijöihin uusperheessä olennaisena lukeutuu lapsien ja bonusvanhempien suhtautuminen toisiinsa, joka edistää perheytyymisen rakentumista. Perheytyminen edistää bonusvanhemman ilmaisukykyä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta uudessa perheyhteisössä (Ganong ym., 2019, kohta Limitations).

2.3 Aikaisemmat tutkimukset

Työssämme olemme hyödyntäneet aikaisempia tutkimuksia, jotka käsittelevät parisuhdetta ja uusperheitä eri näkökulmista. Aikaisemmat tutkimukset liitteessä 2.

Laiho, Nouri & Värttö (2020) opinnäytetyössään ”Monimuotoisten perheiden vanhemmuuden tukeminen neuvolassa” tutkivat vanhemmuuden tukemista neuvolaympäristössä. Menetelmänä oli käytetty kuvailevaa kirjallisuuskatsausta. Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli koota informaatiota perheen vanhempien tukemisesta neuvolaympäristössä ja kartoittaa sitä, miten perheiden monimuotoisuus vaikuttaa vanhempien tuen tarpeeseen neuvolassa. Tavoitteena oli löytää luotettavaa tietoa ja tutkimuksia monimuotoisten perheiden vanhemmuuden tukemisesta sekä löydetyn tiedon jäsentäminen sellaiseen muotoon, että muut ammattilaiset voisivat tietoa hyödyntää. Keskeisiä tuloksia ovat asiakas-hoitajasuhteen merkittävyys vanhemmuuden tukemisessa ja sen onnistumisessa. Esille nousi myös vertaistuen ja sosiaalisen tuen merkittävyys, jossa terveydenhoitaja on avainasemassa. Vähemmistöryhmissä hyvällä asiakassuhteella ja tasa-arvoisella kohtelulla oli erityisen paljon painoarvoa. Eri vähemmistöryhmien välillä oli paljon samanlaisuuksia huolenaiheissa ja tuen tarpeissa, mutta myös runsaasti erityispiirteitä. Tuloksissa merkittäviin tuen muotoihin sisältyivät terveydenhoitajan antama tiedollinen tuki, taidollinen tuki ja muut tukimenetelmät, joita ovat esimerkiksi pedagogiset pienryhmät, terveydenhoitajan ohjaamat vertaistuki- ja opetusryhmät sekä interventiot

liittyen lapsen kasvatuksellisiin kysymyksiin sekä parisuhteen tukemiseen. (Laiho ym., 2020, s.12, 15–25.)

Saarinen & Palenius (2021) opinnäytetyössään "Parisuhdetyytyväisyys pikkulapsiperheissä" tarkastelevat pikkulapsiperheiden parisuhdetyytyväisyyttä kyselyn avulla. Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia vanhempien parisuhdetyytyväisyyttä ja saada lisätietoa siitä, kartoitetaanko sitä neuvolassa riittävän toistuvasti. Tavoitteena oli lisätä ja tuottaa informaatiota terveydenhoitajille pikkulapsiperheiden parisuhdetyytyväisyydestä ja siitä, mitkä tekijät parisuhdetyytyväisyyteen vaikuttavat. Tuloksissa suurin osa vastaajista oli tyytyväisiä parisuhteeseensa. Kolme viidestä vastaajasta vastasi saaneensa tarpeeksi tukea neuvolasta parisuhteeseensa. Enemmistö vastaajista koki, että heidän parisuhteessaan ei ole riittävästi aikaa kahden kesken, kotityöt eivät jakaantuneet tasaisesti sekä lapsenhoito ei jakaantunut tasaisesti. (Saarinen & Palenius, 2021, s.12, 16–17.)

Kovanen & Kärkkäinen opinnäytetyössään "Parisuhteen tilan heijastuminen lapsiin: Lasten hyvinvoinnin lisäämisen näkökulma" (2020) ovat kirjallisuuskatsauksen keinoin etsineet vastausta tutkimuskysymyksiinsä "Miten parisuhteen tila heijastuu lasten hyvinvointiin" ja "Millä keinoin lasten hyvinvointia voidaan lisätä". Opinnäytetyön tarkoituksena oli lisätä ammattilaisille tietoa ja ymmärrystä vanhempien parisuhteen tilan vaikutuksesta lasten hyvinvointiin. Työn tavoite oli kuvata näitä asiayhteyksiä sekä nostaa esiin menettelyitä lasten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Aineisto analysoitiin teoriaohjaavaa sisällönanalyysiä käyttäen.

Työssä käsiteltiin eri näkökulmista lasten hyvinvointia ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Tulokset osoittavat, että vanhempien roolilla, hyvillä vuorovaikutustaidoilla, perheen hyvinvoinnilla, ennaltaehkäisevällä työllä, neuvolassa tapahtuvilla parisuhdetyöllä, perhetyöllä, lasten huomioinnilla ja varhaisella tuella on suuri vaikutus lasten hyvinvointiin. (Kovanen & Kärkkäinen, 2020, s. 25–26.)

Tuloksista selvisi, että vanhempien parisuhteen tilalla on suuri merkitys lasten hyvinvointiin. Mitä tyytyväisempiä vanhemmat olivat parisuhteeseensa, sen

parempi oli lapsi-vanhempi-suhde. Parisuhdetyytyväisyys paransi siis sekä itse parisuhdetta, että lapsi-vanhempi-suhdetta. Varhainen parisuhteen tukeminen neuvoloissa toimii tärkeänä tekijänä niin parisuhteen hyvinvoinnille, perheen voimaantumiselle kuin lasten hyvinvoinnin edistämiseksi. Esiin nousi myös uusperheiden tukemisen tärkeys, koska monet lapset ovat osa uusperhettä. Kirjallisuuskatsauksen tulokset myös osoittivat, että perhedynamiikan ja vuorovaikutuksen muuttamisella ja toimintakyvyn tukemisella vahvistaa lasten hyvinvointia. Tällöin esimerkiksi interventiot kohdistetaan suoraan vanhempien parisuhteeseen. On siis olennaista tunnistaa ja huomioida koko perheen ongelmat, ja parisuhteessa ilmenevät ristiriidat lasten hyvinvointia edistäessä. (Kovanen & Kärkkäinen, 2020, s.22–23 & 25–32)

Lauhikari & Rahkolan opinnäytetyössä ”Parisuhteen tukeminen äitiys- ja lastenneuvolassa” (2019) menetelmänä oli kvalitatiivinen tutkimus. Opinnäytetyö toteutettiin haastatteluilla, joihin vastasi neljä vanhempaa. Tarkoituksena oli selvittää vanhempien kokemuksia, kuinka parisuhdetta on huomioitu ja tuettu äitiys- ja lastenneuvolassa. Tavoite oli kerätä asiakaskohtaisesti ajankohtaista tietoa, kuinka riittäväksi vanhemmat kokevat parisuhteen huomioinnin. Toinen tavoite oli saada ideoita, miten parisuhteen tukemista tulisi palveluissa kehittää. Valtaosa vastaajista kokevat, että neuvolassa on jokaisella käynnillä huomioitu parisuhteen tilannetta ja vointia. Neuvolasta on tarjottu keskusteluapua sekä erilaisia esitteitä. Neuvolan toimesta parisuhteen tilaa on kartoitettu voimavaralomakkeella, ja neuvolasta on myös saanut lähetteen perheneuvolaan, josta muutama haastateltava on saanut tukea parisuhteeseensa. Haastateltavat toivovat saavansa tukea parisuhteelle neuvolasta esimerkiksi erillisistä käynneistä puolisoille, jolloin molemmat osapuolet osallistuisivat yhtä paljon ja molemmat saisivat äänensä kuuluviin. Tämä helpottaisi puuttumista suhteen ongelmakohtiin. Haastateltavat kokevat käyntiaikojen olevan riittäviä, mutta käyntikertoja tulisi lisätä yksilöllisten tarpeiden mukaan. Lisäksi vielä haastateltavat kaipaavat vertaistukitoiminnan tarjoamista sekä enemmän seksuaalisuuden puheeksi ottamista neuvolakäyntien aikana. (Lauhikari & Rahkola, 2019, s. 26–34.)

Pihlströmin määrällisessä tutkimuksessa ”Uusperheen parisuhdetyytyväisyys ja perhedynamiikka: Kyselytutkimus uusperheen vanhemmille” (2020) on keskitytty uusperheen parisuhteen toimivuuteen ja perhedynamiikkaan ja niiden keskinäisiin vaikutuksiin toisiinsa. Tutkimus on toteutettu kyselytutkimuksena, jossa on haastateltu uusperheiden vanhempia. Tutkimukseen oli vastannut 195 henkilöä. Tutkimuksen tarkoitus oli käsitellä uusperheen perhedynamiikkaa ja parisuhdetyytyväisyyttä sekä niiden tärkeyttä parisuhteen hyvinvoinnille. Tavoite oli tuottaa uutta tutkimustietoa ammattilaisille, jota he voivat käyttää palveluiden kehittämistyön tukena. Perhedynamiikan osuus jaettiin seuraavasti: ”*joustavuus, pysyvyys, roolivastaavuus, viestintä, yhteenkuuluvuus ja yksilöityminen*”. Tuloksissa ilmenee, että näiden osa-alueiden toimivuus ja parisuhteen hyvinvointi kulkevat käsikädessä. Tutkimuksessa on huomioitu myös suhteen kehitysvaiheita, joiden eri ajankohdissa on selkeitä eroja perhedynamiikan kehittymisessä. Tutkimuksen tuloksissa ilmenee, että toisessa kehitysvaiheessa, kun yhdessäoloa on kertynyt 3–6 vuotta, tarvitaan enemmän tukea ja yhteistyöskentelyä, kun vanhempien roolit vahvistuvat perheessä ja tarvitaan enemmän joustavuutta. Tulokset osoittavat myös, että suurin osa haastateltavista kokee, että heidän parisuhteensa voi hyvin. Hyvinvoivaan parisuhteeseen vaikuttaa selkeästi yhteenkuuluvuuden tunne ja viestintätaidot. (Pihlström, 2020, s. 7,11–21.)

Larkelan opinnäytetyö ”Palveluiden kehittäminen Suomen Uusperheiden Liitto ry:ssä” on toteutettu kvalitatiivisena tutkimuksena, ja sen tarkoituksena oli kartottaa uusperheille suunnattujen palveluiden kehittämistä Uusperheliitto Ry:ssä. Tavoitteena oli lisätä asiakaslähtöistä tietoa Suomen uusperheiden liitolle (Supli ry) palvelutarpeista ja niiden kehittämisestä. Verkkokyselyssä vastaajia oli yhteensä 275. Suomen uusperheiden liiton palveluiden arviointien tuloksissa ilmenee, että alle puolet vastanneista on käyttänyt joitakin Suplin tarjoamia palveluita. Kyselyssä on käytetty monivalintakysymyksiä, joista ilmenee, että vertaisryhmiä ja parikursseja on käytetty tarjotuista palveluista eniten, seuraavaksi käytetyimpiä palveluina tulee luennot ja verkkoluennot. Uusperheneuvojaksi kouluttautunut henkilö luennoi asiantuntijana teemaluennoilla. Luentojen jälkeen tarjolla on myös vertaistukikeskustelua, Suomen

uusperheliiton kouluttaman vertaisohjaajaparin johdattamana. Vastaajat ovat kokeneet hyötyvänsä käyttämistään palveluista. (Larkela, 2020, s. 27–28, 32–33.)

Kyselyyn sisältyy myös monivalintakysymykset uusperheissä yleisemmin ilmenevistä haasteista. Kyselyn vastauksista voidaan päätellä, että seuraavat haasteet koetaan yleisimmiksi haasteiksi uusperheen arjessa: ”ex-elämän vaikutukset uusperheeseen, vanhemmuuden roolit, kommunikointi ja vuorovaikutus uusperheessä, uusperheen säännöt, kasvatuskysymykset”. (Larkela, 2020, s. 35.) Monivalintakysymykset jatkuvat uusperheiden palveluiden tarpeellisuuden kartoittamisessa. Neljän kärjessä ovat seuraavat palvelut, joita vastaajat olisivat kiinnostuneita kokeilemaan: ”vertaisryhmät, parikurssit, lomatoiminnat, luennot ja koulutustilaisuudet” (Larkela, 2020, s. 36.)

Ganongin ja muiden tutkijoiden tutkimuksessa ”Linking Stepfamily Functioning, Marital Quality, and Steprelationship Quality” eli Uusperheen toimivuuden linkittäminen avioliiton laatuun, ja lapsipuolten ja puolivanhemman suhteen laatuun (2019). Tutkimuksessa tavoitteena oli tutkia, onko uudelleen avioituneiden parien avioliiton laadulla tai puolivanhempi-lapsipuoli suhteen laadulla merkitystä uusperheen toimivuuteen. Asiaa tutkittiin verkkokyselyllä, joka tehtiin heteroseksuaalisille uudessa parisuhteessa avioituneille pareille, ja siihen vastasi 291 paria. Tuloksissa ilmeni avioliiton suurempi merkitys uusperheen toimivuuteen, kuin puolivanhempi-lapsipuoli suhteella. Uusperheiden vanhempien luottamus avioliiton toimivaan tulevaisuuteen vaikutti enemmän uusperheen toimivuuteen, mitä avioliiton todellinen laatu. (Ganong ym., 2019, kohta Limitations.)

3 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa haastattelututkimuksen muodossa uusperheiden vanhempien parisuhdetta tukevia tekijöitä.

Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa uusperheiden parissa työskenteleville ammattilaisille tietoa uusperheen vanhempien parisuhdetta tukevista tekijöistä. Tukevat tekijät voivat olla yksilöllisesti parisuhdelähtöisiä, mutta myös ulkoisia tekijöitä.

Tutkimuskysymyksemme on, minkälaiset tekijät tukevat parisuhteen hyvinvointia.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä käytimme laadullista tutkimusmenetelmää. Laadullinen tutkimusmenetelmä sopii sellaisiin aiheisiin, jotka ovat vielä uusia ja joita ei ole vielä tutkittu paljoa. Laadullista tutkimusmenetelmää pystytään myös hyödyntämään aiheissa, joista halutaan saada tietoa toimintatavoista, samanlaisuuksista tai eroista. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen, 2017, s.66). Myös yksi merkittävä merkitys laadullisella tutkimuksella on se, että lisätään ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen, 2017, s.74). Uusperheiden vanhempien parisuhteen tukemisen keinoista on tutkittu hyvin vähän, ja tavoitteenamme oli saada tietoa erilaisista sisäisistä sekä ulkoisista tekijöistä, jotka tukevat yksilöllisesti kunkin haastateltavan parisuhdetta. Näin laadullinen tutkimusmenetelmä oli sopivin tutkimusmenetelmän muoto.

Taulukko 1. Opinnäytetyön aikataulu

Toukokuu	Opinnäytetyön suunnitelman tekeminen
Kesäkuu	Haastattelulomakkeen tekeminen (Otoksen määrittely ja hakeminen) Saatekirjeen tekeminen Tutkimuslupa-anomus?
Heinäkuu	Loma
Elokuu	Tutkimuslupa-anomus? Haastatteluihin valmistautuminen, saatekirjeen lähettäminen ja haastattelijoiden hakeminen
Syyskuu	Haastattelut
Lokakuu	Haastatteluiden analysointi
Marraskuu	Haastatteluiden analysointi ja raportointi
Joulukuu	Haastatteluiden raportointi
Tammikuu	Opinnäytetyön kirjoittaminen
Helmikuu	Opinnäytetyön viimeistely ja palautus

4.2 Kirjallisuushaku

Kirjallisuushaussa käytimme käsitteitä parisuhde, uusperhe, monimuotoinen perhe ja tuki, ja englanniksi stepfamily, couple relationship, support, help ja empowerment. Kirjallisuushausta valitsimme mahdollisimman tuoreita tutkimuksia, jotka käsittelevät aiheitamme mahdollisimman paljon eri näkökulmista. Kirjallisuushaku oli haastava, koska uusperheen vanhempien parisuhteen tukevista tekijöistä ei ole vielä paljoa tutkittua tietoa, jonka huomaa erityisesti kansainvälisellä tasolla. Valitsimme kuitenkin sellaisia tutkimuksia ja opinnäytetöitä, jotka käsittelevät parisuhdetta, sen laatua ja sen haasteita erilaisissa lapsiperheissä, erityisesti uusperheisiin keskittyen. Halusimme myös itse mahdollisimman monta näkökulmaa aiheeseen. Kirjallisuushaku liitteessä 1.

4.3 Aineistonkeruumenetelmä

Vilkan mukaan, jos halutaan saada selville ihmisten kokemuksia puheen muodossa, tulisi tutkimusaineisto tällöin kerätä haastattelun avulla (2021, s.99). Haastattelu on myös hyvä tiedonkeruuväline silloin, jos aiheesta ei ole paljoa aikaisemmin tutkittua tietoa. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen, 2017, s.74) Haastattelun muodoista käytimme puolistrukturoitua haastattelua, eli teema-haastattelua, koska siinä kysymyksiä kysytään vapaamuotoisesti valmiiksi laadittujen teemojen ympäriltä, jotka ovat keskeisiä tutkimuskysymykseen

vastaamisen kannalta (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen, 2017, s.125–126). Teemahaastattelurunko liitteessä 5. Haastattelut pidettiin yksilöhaastatteluina, koska aihe voi olla joillekin henkilökohtainen tai arka.

Haastattelut nauhoitettiin, ja lupa siihen pyydettiin tutkittavalta. Tämän jälkeen haastattelut litteroitiin, eli muutettiin tekstimuotoon, jotta sen analysointi olisi mahdollista. Litterointi voidaan tehdä koko aineistosta tai osittaisesti. Litteroinnissa tutkittavien vastauksia ei saa muokata (Vilka, 2021, s.110). Opinnäytetyössä litteroimme tutkittavien vastaukset teemojen mukaan, vastauksia väärinristelemättä.

Haastatteluissa keskusteltuja sisältöjä analysoidaan sisällönanalyysillä. Tässä on ominaista se, että litteroidaan sanatarkasti kaikki keskustelu. Keskeistä on litteroida kaikki puheen piirteet, joita pidetään tärkeinä analysoitavan ongelman kannalta. Tässä analysoitavassa esimerkiksi äänensävyt ja tauot jäävät merkitsemättä ja puheen rytmiä erotetaan välimerkkien avulla. Tällainen tarkkuus voi olla riittävä tutkimusongelmasta riippuen, vaikka ei esitetäkään paljoa tietoa tilanteesta, jossa analysoitava sisältö on hankittu. (Hyvärinen ym., 2017, s.367–369.)

Laadullisessa tutkimuksessa otokseen pyritään saamaan sellaisia tutkittavia, jotka liittyvät tutkittavaan asiaan mahdollisimman paljon ja moniulotteisesti (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen, 2017, s.87). Otoksen saamisen menetelmänä käytimme tarkoituksenmukaista otantaa, eli valikoivaa otosta. Valikoiva otos tarkoittaa sitä, että tutkittaviksi valitaan sellaiset henkilöt, joilla on aiheesta mahdollisimman paljon tietoa ja kokemusta (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen, 2017, s.112). Otokseen valittiin 10 haastateltavaa, jotka olivat ilmoittautuneet vapaaehtoiseksi tutkimuksen osallistujiksi. Tutkimuksen kohderyhmänä oli uusperheiden vanhemmat. Haastateltavat saatiin Uusperheiden liiton somekanaville julkaistun saatekirjeen kautta.

Laadullisen tutkimuksen aineiston koko on riittävä silloin, kun uudet haastateltavat eivät tuota enää uutta tietoa tutkimuskysymyksen kannalta. Tällöin puhutaan aineiston saturaatiosta eli kylläntymisestä. (Eskola & Suoranta, 1998,

s.62). Haastatteluiden edetessä aineisto alkoi kylläntymään. Haastateltavat toivat samoja tai samankaltaisia parisuhteen tukevia tekijöitä esille, eivätkä näin enää tuoneet uutta tietoa tutkimukseemme. Näin päätimme, että kymmenen haastateltavaa riittää laadukkaan aineiston saamiseksi.

4.4 Aineiston analysointi

Saamamme aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Sisällönanalyysillä pystytään analysoimaan aineistoja objektiivisesti ja systemaattisesti sekä saadaan tutkittavasta ilmiöstä tiivis ja yleinen kuvaus. (kohta 4.4) Sisällönanalyysillä saadaan siis järjestettyä aineisto tiiviisti ja selkeästi, säilyttäen sen sisältämän tiedon. Laadullinen aineisto on hajanaista, joten aineiston analysoinnin tarkoituksena on lisätä informaatioarvoa jäsentämällä aineistosta yhtenäistä ja selkeää tietoa tutkittavasta ilmiöstä. Tällöin aineistosta pystytään tekemään luotettavia johtopäätöksiä. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, kohta 4.4.2.)

Aineistolähtöinen eli induktiivinen sisällönanalyysi jaetaan kolmeen vaiheeseen: Aineiston pelkistämiseen, aineiston ryhmittelyyn ja teoreettisten käsitteiden luomiseen. Aloitettaessa analyysin tekeminen, tulee analyysiyksikkö olla selvillä. Analyysiyksikkö voi olla yksittäinen sana, lause tai ajatuskokonaisuus sisältäen useita lauseita. Analyysiyksikkö pohjautuu tutkimustehtävään ja aineiston laatuun. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, kohta 4.4.3.) Aineiston pelkistämässä analysoitava informaatio voi olla esimerkiksi auki kirjoitettu haastattelu, asiakirja tai havainnointi (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s.91). Meillä pelkistämässä analysoitava informaatio oli litteroitu haastattelu. Aineiston pelkistämässä alkuperäisaineistosta seulotaan tutkimukselle turhat osiot pois. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi aineiston tiivistämistä tai pilkkomista.

Pelkistämisen jälkeen alkaa aineiston ryhmittely. Koodatut alkuperäiset ilmaukset käydään tarkasti läpi samalla etsien aineistosta samankaltaisia tai eroavia käsitteitä. Samaa ilmiötä kuvaavat käsitteet ryhmitellään ja yhdistetään eri luokkiin, joita kutsutaan alaluokiksi. Alaluokat nimetään käsitteellä, joka kuvaa luokan sisältöä. Luokittelun myötä aineisto tiivistyy, koska yksittäisistä

tekijöistä muodostuu yleisempiä käsitteitä. Ryhmittelyllä saadaan alustava kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Alaluokkia yhdistämällä saadaan muodostettua yläluokat ja yläluokat yhdistelemällä pääluokat, jotka nimetään ilmiötä kuvaavalla käsitteellä. Lopuksi saadaan yhdistävä luokka, joka yhdistyy tutkimustehtävään. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 92.)

Viimeisenä vaiheena on aineiston käsitteellistäminen, jossa jaotellaan tutkimustehtävän kannalta merkittävä tieto ja sen perusteella laaditaan teoreettisia käsitteitä. Aineiston käsitteellistämässä päästään alkuperäisilmauksista teoreettisiin käsitteisiin ja niistä johtopäätöksiin. Koko analyysin ajan pidetään huoli siitä, että aineisto säilyy alkuperäisen datan mukaisena. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s.93.) Aineiston käsitteellistäminen on prosessi, jossa rakennetaan kuvaus tutkimuskohteesta muodostettujen käsitteiden avulla. Tuloksissa esitetään siis empiiristä aineistoa kuvaavat teemat ja käsitteet, jotka perustuvat muodostettuihin luokkiin, niiden sisältöihin ja käsitteisiin. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s.94.)

Aineistomme pelkistämässä luimme ensiksi litteroituja haastatteluita yliviivausten sellaisia pätkiä, joiden ajattelimme liittyvän teemahaastattelun ennalta määritettyihin teemoihimme eli parisuhdetta tukeviin sisäisiin tekijöihin, parisuhdetta tukeviin ulkoisiin tekijöihin tai perheytymiseen. Tämän jälkeen siirsimme yliviivatut haastattelupätkät taulukkoon, jonka jälkeen alkoi aineiston ryhmittely. Haastattelupätkistä aloimme muodostamaan yksinkertaisia ilmauksia, eli tiivistimme haastattelupätkän ydinasian. Näistä pelkistetyistä ilmauksista muodostimme alakategoriat, joita olivat esimerkiksi parisuhdeaika tai yhteiset pelisäännöt, ja alakategorioista muodostimme yläkategoriat, joita olivat parisuhdetta tukevat sisäiset tekijät, parisuhdetta tukevat ulkoiset tekijät ja perheytyminen.

Taulukko 2. Esimerkki opinnäytetyön sisällönanalyysistä

Alkuperäiset ilmaukset	Yksinkertainen ilmaisu	Alakategoria	Yläkategoria
<i>"Silloin kun oli kaksi ydinperhettä, niin olet lapsissa kiinni koko ajan ja molemmat ol- laan sellaisista</i>	Lapset vuoroviikoin kotonan ja enemmän vanhempien keskeistä aikaa, joka parisuhteelle äärimmäisen hyvä asia	Parisuhdeaika	Parisuhdetta tukeva sisäinen tekijä

<i>tilanteista, että niinku sitä verkostoa ei ole siinä välttämättä ollut, niin nyt sitten huomaa taas että kun lapset on isompia ja sitten toisaalta kun tässä on paljon sitäkin aikaa kun meillä ei ole täällä välttämättä yhtään lasta, niin parisuhteen kannalta se on ihan äärimmäisen hyvä asia”</i>			
--	--	--	--

5 TULOKSET

5.1 Uusparisuhdetta tukevat sisäiset tekijät

5.1.1 Rakkaus

Haastatteluissa toistui rakkaus mainittavana ensimmäisenä uusparisuhteen tukevana tekijänä. Rakkaus todettiin tukipilariksi uusparisuhteelle. Useampi haastateltava toi uusperhenäkökulmaa esille, kuinka suuri merkitys rakkauksella on esimerkiksi selviytyä uusperheen haasteellisissa tilanteissa. Rakkaus ja tahto olla yhdessä auttaa selviytymään ristiriitaisissa tilanteissa.

...että kyllä me kovasti niinku ihmetellään et ollaan yhdessä, et olis tavallaa päässy helpommalla jos olis luovuttanu ja näin mutta kun on se kova tahtotila ollu ja se rakkaus ni kyllä se sit vie eteenpäin.

Rakkaus, että tuntee että oikeasti rakastaa puolisoa ja en ole ikinä rakastanut ketään näin paljon ja, jos ystävät joskus ihmettelee että miten ihmeessä sä jaksat tuota kun tuossa on noin paljon kaikkia juttuja, niin mä aina sanon että en mä ole ikinä ajatellut että mä eroaisin, että tämä on vaan semmoinen mies, että tämä on vaan semmoinen rakkaustarina.

5.1.2 Arvot

Uusparisuhteessa koettiin tärkeäksi jakaa yhteiset arvot erityisesti kasvatustilanteissa ja muilla elämänalueilla. Tietyissä perheissä korostettiin tiukkaa

yhteistä näkemystä kasvatusasioissa ja sääntöjen noudattamisessa, kun taas toisissa perhetilanteissa suhtauduttiin asioihin vapaammin. Haastatteluista ilmenee, että kun yhteiset arvot jaettiin, konflikteja oli vähemmän. Konfliktitilanteissa kommunikaatio oli avainasemassa ratkaisujen löytämiseksi. Moni kertoi säännöllisesti keskustelevan puolison kanssa tulevaisuudesta ja tulevaisuuden haaveista. Keskustelu yhteisestä tulevaisuudesta oli lähentänyt ja luonut toiveikkuutta, mikä koettiin merkittävänä ja innostavana osana suhdetta. Useat ottavat puheeksi myös yhteisten mielenkiinnon kohteiden ja yhteneväisen elämäntyylin merkittäväksi tekijäksi.

meillä on tosi samanlaiset arvot, mikä itseasiassa sekin tukee meidän parisuhdetta... Mä voisin sanoa että samat arvot lasten kasvatuksessa, että tietysti on poikkeuksia ja sitten niistä keskustellaan mutta semmoiset tärkeimmät asiat niin ollaan samaa mieltä...

on tärkeää, et on semmonen yhteinen näkemys tulevaisuudesta ja toiveista ja haaveista

5.1.3 Vuorovaikutustaidot

Vuorovaikutus nousi keskusteluun jokaisessa haastattelussa. Toimivan kommunikaation koettiin olevan ratkaiseva tekijä ristiriidoissa ja tärkeä osa parisuhteen toimivuutta. Aitoa läsnäoloa, kuuntelemisen taitoa sekä vastavuoroista, avointa keskustelua pidettiin merkittävänä keskeisinä taitoina suhteessa. Useat haastateltavat kertoivat, että suhteessa on ajan myötä tietoisesti kehitetty kommunikaatiotaitoja, sillä heikosta kommunikaatiosta aiheutui väärinkäsityksiä ja konflikteja. Ajoissa aloitetun keskustelun ansiosta suuremmilta konflikteilta vältyttiin. Parisuhteissa toimiva ja avoin kommunikaatio lisäsi ymmärrystä molempien osapuolien tunteista ja ajatuksista. Haasteiden tullen pariskunnat kokivat, että on erityisen tärkeää uusperhe kuvioissa pitää yhtä ja kohdata haasteet yhdessä. Näistä keskustellessa korostui kommunikoinnin tärkeys, tunteiden sekä ajatusten sanoittaminen, puolien pitäminen, toisen asemaan asettuminen ja ymmärrys. Eräs haastateltavista sanoittaa hyvin, että on ristiriidoissa tärkeää kohdata itsensä ja omat tunteensa ymmärtääkseen myös itseään.

Uusperheissä tullaan semmosten asioiden äärellä kun ydinperheessä ei semmisiin asioihin törmää ja se kaikki ku sä oot bonusvanhempana ja se ulkopuolisuuden ja mustasukkasuuden tunteet välillä lapsia kohtaan niinku tavallaan niin niitä ei sillee tavallaa ydinperheessä ni se vaatii hirveesti ittensä kanssa semmosta asioiden läpikäyntiä ja työstämistä

Säännöllisesti molemmin puolinen kuulumisten vaihtaminen koettiin tärkeäksi arkisissa huomionosoituksissa. Moni haastateltavista kertoo arkisin järjestävän aikaa puolisonsa kanssa keskustelulle, jossa keskustellaan toistensa ja lasten kuulumiset. Myös pariskuntien väliset keskustelut seksuaalisuudesta ja mieltymyksistä vahvistivat seksuaalista vetovoimaa. Eräs pariskunta käytti seksuaalineuvojalta saamia tukikysymyksiä apuna, joista syntyi keskustelua toistensa mieltymyksistä.

Keskusteluyhteys, että jos tuossa olisi puolisona sellainen, joka ei olisi valmis puhumaan tunteistaan ja vaikka näistä omista pettymyksen tunteista tai olisi valmis kuuntelemaan ja ymmärtäisi, niin semmoinen toisen ymmärtäminen ja kuunteleminen ja tukeminen, kannustaminen on aivan äärettömän tärkeää. Ja siis yleensäkin se, että kaikesta pystyttäisiin puhumaan.

Sit keskusteluyhteys on se niinku mikä meillä pelastaa. Et jos ei olis keskusteluyhteyttä eikä asioista keskusteltas, ja jaettais niit asioita tasavertaisesti nii ei, ei pystyis asuu saman katon alla.

Ehkä se on se yhteinen aika, ja järjestetään sitä aikaa, että ei sillä oikeestaan väliä mitä tekee sitten että tykätään käydä syömässä ja lounailla ja tämmöstä...me pyritään aina siihen kommunikaatioon et se aina pysyy niinkun ettei tuu semmosia et täytyy mieltä et mitä toinen mahtaa mieltä et kysyy sitte heti mieluummin että mikä on, ja et pysyy avoimena se keskustelu. Vältetään niiltä tulkinnoilta mitkä menee yleensä ihan pieleen.

5.1.4 Luottamus

Haastatteluissa keskusteltiin luottamuksesta monelta eri kantilta. Haasteellisten perhetilanteiden edessä tärkeintä oli luottaa suhteen toimivuuteen nyt ja tulevaisuudessakin. Haastateltavat pohtivat, että aiemmissa suhteissa erilaiset ongelmat heikensivät luottamusta. Uudessa parisuhteessa he ovat tietoisesti ottaneet huomioon aiempien suhteiden opit ja käsitelleet näitä asioita avoimesti kumppaninsa kanssa. Pariskunnat ovat aktiivisesti pyrkineet

ratkaisemaan tai välttämään aikaisempien suhteiden ongelmia ja lisänneet avointa keskustelua näistä haasteista. Avoimuus on yhtenäisesti vahvistanut molempien käsitystä suhteen luotettavuudesta.

Siis varmaan semmoinen usko siihen, että tämä juna menee koko ajan eteenpäin ja oikeaan suuntaan, että vaikka se juna välillä kääntyykin semmoiseen suuntaan mikä ei ole oikea niin mä kuitenkin tiedän että kuitenkin se perussuunta on olemassa sinne oikeaan suuntaan.

5.1.5 Joustavuus

Moni puhui joustavuuden merkityksestä uusperheen toimivuudessa, sillä muuttuneisiin perhekuviioihin sopeutuminen vaatii joustavuutta jokaiselta perheenjäseneltä. Joskus vaatii sopeutumista bonusvanhemmalta, että toinen biologinen vanhempi saattaa olla merkittävästikin mukana perhekuviiossa. Suhteen alkuvaiheessa haastateltavat huomasivat, että kasvatuskysymyksissä saatettiin tarvita joustamista molempien osapuolien osalta. Vaikka toisen vanhemman muuttamista ei koettu tarpeelliseksi, haastateltavat olivat valmiita joustamaan omista tottumuksistaan.

Sekin et on tietyllä tavalla ainaki ite hyväksyny nää realiteetit et mitkä niinku on, just vaikka sekin jos aatellaa että jos elää uusperheessä ja molemmilla on lapsia ni sit ne entiset kumppanit on jollakin tavalla mukana, tai se on oikeestaa ihan karmeeta, mut sit niinku siin meni tosi pitkään hyväksyä se asia.

Ei meillä silleen hirveästi ole ollut tarvetta toisiamme muuttaa siinä että tietysti varmaan molemmat on oppinut toiselta tietynlaisia asioita tuossa hommassa, mutta niinku ei olla lähtökohtaisesti yritetty ajaa mun mielestä kumpikaan liikaa sitä omaa mallia niinku läpi, sillain että se olisi ainoa oikea mikä toimii.

5.1.6 Parisuhdeaika

Haastatteluissa korostettiin myös kahdenkeskisen ajan tärkeyttä. Pikkulapsiperheissä järjestettiin vaihtelevasti kahdenkeskistä aikaa, ja mikäli sitä oli harvoin, kaivattiin sitä olevan enemmän. Useat pienlapsiperheen pariskunnat pyrkivät järjestämään aikaa toisilleen iltaisin, jolloin rauhoituttiin läsnäoloon.

Yhteistä aikaa vietettiin yksilöllisesti, kuten keskustelemalla, katsomalla yhdessä sarjoja, saunomalla tai panostamalla erotiikkaan. Eräs haastateltava myös toi hyvää näkökulmaa siitä, ettei hankalia perheasioita tai huolia tulisi ottaa puheeksi silloin, kun aikuiset viettävät yhteistä aikaa, varsinkin kun yhteistä aikaa ei usein ole saatavilla. Useat haastateltavat mainitsivat yhteisten harrastusten olevan merkittävä tukeva tekijä suhteessa. Haastatteluissa ilmeni, että uusparit ovat yhdessä vaalineet kahdenkeskistä aikaa esimerkiksi järjestelemällä viikonloppumatkoja sekä treffi-iltoja, taikka yhteisten harrastusten kautta.

Se et on raivattu ihan sitä parisuhde aikaa. Kyl se sit järjestämällä järjesty, mut siitä täytyy nauttii ja arvostaa kun se ei oo itsetäänselvyys, ja se on sitä tahtotilaa, et me oikein tahdotaan viettää sitä parisuhdeaikaa. Se on niinku semmonen, niistä asioista ei sais joustaa, et täytyy olla se aika kun keskustellaan aikuisten asiat, ja pitää olla sitä parisuhdeaikaa, niin niistä kahdesta ei niinku saa jouta kyl piiruukaan.

Me hyvin paljon panostetaan niinku siihen meidän kahdenkeskiseen aikaan, että tota oltiin kahdestaan niinku koko viikko reissussa ja tota yritetään silleen säännöllisesti kun saadaan ja on mahdollista, niin vietetään ihan viikonloppujakin kahdestaan.

5.1.7 Yksityiselämä

Vastapainoksi useat mainitsevat tukevaksi tekijäksi yksityiselämän. Useat kertoivat arvostavansa oman ajan tärkeyttä ilman puolison ja lasten läsnäoloa. Haastateltavat pitivät tärkeänä ajoittaista yksinoloa, omia harrastuksiaan ja ystävien tapaamista sekä omassa rauhassa tehtäviä kotitöitä.

Mulle se on kyllä voimavara, että mulla pysyy ne omat jutut tämän asian rinnalla, ja hänkin on kyllä muotoillut silloin todella todella harvoin kun hän johonkin pääsee ystävien kanssa tai työporukan kanssa iltaa viettämään, että ne on ollut sellaisia voimaannuttavia että tätä jaksaa tätä arkea paremmin.

Pakko sanoa sekin tavallaan semmoisena parisuhdetta kantavana tekijänä, että itse olen pitänyt elämässäni kaikki ne omat jutut myös tässä tämän myllerryksen ohella, että kyllä mun pitää vaan välillä lähteä täältä kotoa tekemään omia juttuja, että jos mä muodostaisin koko identiteettini tai elämäni tälle parisuhteelle tai uusperhe-kuviolle niin mä tulisin varmaan hulluksi.

No ainakin semmoiset arjen, että molemmilla on omat elämät ja omat harrastukset, että kyllä meillä alkaa päät kolista jos me ei päästä meidän omien harrastusten piireihin ja sitten mä tykkään touhuta ihmisten kanssa ja mennä, ja jos mulla on liian tyhjä kalenteri niin musta tuntuu, että mä en elä omannäköistä elämää.

5.1.8 Seksuaalisuus

Haastatteluissa erotiikka ja seksi koettiin voimaannuttavana tekijänä suhteessa. Arkisten kiireiden ja haastavien aikojen keskellä erotiikka auttoi selviytymään. Toimivalla seksielämällä oli positiivisia vaikutuksia itsetuntoon ja se lähensi pariskuntia haasteiden keskellä. Useissa keskusteluissa ilmenee, että erotiikkaan panostaminen oli suhteissa molemminpuolista. Pariskunnat saattoivat käydä yhdessä erotiikkakaupoilla tai käydä keskustelua eroottisista mielityksistä aiemmin mainituilla tukikysymyksillä. Lähes kaikissa suhteisissa panostettiin molemminpuolisesti pienillä teoilla, kuten päivittäisillä huomionosoituksilla, kyselemällä kuulumisia, ostamalla kukkia tai muuta mieleistä, koskettamalla, halaamalla ja suukottamalla.

Meillä se on ollut myös erotiikka mikä pitää sen semmoisen suhteen voimissaan, että silloin kun on hankalaa niin tietää, että ainakin joku juttu meidän suhteessa toimii ja auttaa jaksamaan ja kannattelee meitä ja mikä toimii.

Just se semmonen, et arjen huomionosoitukset, että vaikka niinku ostaa kaupasta toiselle jotai semmosta et tietää et se tykkää, et ihan semmosia arkisia huomionosoituksia, ja on tehnyt ruuan valmiiks ku toinen on tullu kotiin ja semmosia juttuja, pyritään puhumaan heti jos joku asia vaivaa.

Käydään syömässä tai jossain jotain esitystä katsomassa tai puoliso hie-roo mun hartioita tai tuo mulle kukkia tosi usein, että ei tarvitse olla mitään syytäkään, että aina varsinkin, jos mä olen kipeänä, hän huomioi sen kyllä ihanasti.

5.1.9 Hyväksyntä

Perhepiirissä tämä ilmeni vanhempana hyväksymisenä juuri sellaisena kuin on, yksilönä hyväksymisenä sekä erotiikassa, kun haluaa tuottaa toiselle mielihyvää. Haastatteluissa korostui, että kumppanilta saatu ja itse toiselle

osoitettu hyväksyntä on suhteen kulmakiviä. Puolisoiden välillä korostui molemminpuolinen hyväksyntä, missä toivottiin, että kumpikin osapuoli voisi tuntea itsensä täysin hyväksytyksi sellaisena kuin on.

Silläkin saralla parisuhteessa molemmilla on semmoinen tunne, että on hyväksytty juuri semmoisena kuin on ja haluaa antaa toiselle hyvän olon tunnetta.

Me ollaan keskenämme sovittu ja tunnetaan toisemme että minkälaisia ollaan ja allekirjoitettiin toistemme tavat olla vanhempina.

5.2 Uusparisuhdetta tukevat ulkoiset tekijät

Haastatteluissa korostui parisuhdetta tukevista ulkoisista tekijöistä ammattilaisten tarjoamat tukimuodot, vertaistuki, sekä läheisten antama tuki.

5.2.1 Ammattilaisten tuki

Haastateltavat kokivat ammattilaisten tarjoamat matalan kynnyksen tukimenetelmät erittäin tärkeiksi, koska niistä on helppo hakea apua ja tukea parisuhteen ja uusperhe-elämän ongelmiin. Erityisen tärkeää haastateltaville ammattilaisen tarjoamassa tuessa oli se, että ammattilainen on perehtynyt uusperheisiin, ja ymmärtää, mitä mahdollisia haasteita ja ongelmia uusperheissä saatetaan kohdata. Haastateltavat kokivat, että tällä hetkellä uusperheille suunnattuja tukipalveluita on erittäin vähän ja vaikeasti saatavilla, eikä esimerkiksi neuvolasta ole osattu auttaa, tai ohjata uusperheen vanhempia tarvitsemansa tuen piiriin. Useat tukimuodot ovat myös maksullisia. Haastateltavat kokivat erityisen hyödyllisenä Suomen Uusperheiden liiton tarjoamat palvelut ja verkkosivut, sekä uusperheneuvonnan ja terapian.

Hänen (uusperheterapeutin) luokse me mentiin silloin heti alussa ennen kuin oli edes mitään ihan ylitsepääsemättömiä vaikeuksia ollut, mutta siinä on yksi parisuhdetta tukeva tekijä, että on ammattilaisia, joilta saa apua pienellä kynnyksellä. Hän on siis ottanut meitäkin vastaan yksitellen täällä teamsissa ja keskusteltu asioita läpi ja auttanut juurikin siinä perheytymisessä, eli ammattilaiset, matalan kynnyksen apu on kanssa yksi apu parisuhteeseen.

Tuolta Uusperheiden liitosta olen ollut yhdessä tällaisessa ammatillisessa neuvonnassa, mistä sai ihan hyviä vinkkejä, että siellä saatiin just ainakin itsessään tukea siihen, että me vedetään samaa köyttä samaan suuntaan ja niinku tämmöisiä vahvistuksia sille. Ja ehkä se liittyi näihin huoltajuusriita-juttuihinkin, että miten niissä kannattaisi toimia, se neuvonta silloin. ...vertaisohjaajan puhelun olen ottanut myös, olikohan se myös tuolta Suplin kautta, en muista enää, mutta siis ne olen kokenut ehkä parhaimmiksi tai jotenkin, että jos tätä tilannetta selittää vaikka ystäville tai ystäville, joilla on uusperhe mutta ei ole samanlaisia asioita siinä ollut, niin ehkä sitten niistä ei oo kuitenkaan semmoista tukea saanut, kun sitten semmoisesta joka on kahlannut samaa suota läpi...

5.2.2 Vertaistuki

Vertaistuki koettiin myös erityisen tärkeäksi parisuhdetta tukevaksi ulkopuoliseksi tekijäksi. Suurin osa haastateltavista toi esille, että sellainen henkilö, joka ei ole itse kokenut samanlaista ongelmaa parisuhteessaan tai uusperheessään, ei pysty samaistumaan ongelmiin, joita uusperheen bonus- tai biologisena vanhempänä saattaa kohdata. Tämän takia vertaistuen löytäminen oli tärkeää, koska silloin pystyy avautumaan ja purkamaan ajatuksiaan eri tavalla mahdollisesti jopa samankaltaisista ongelmista ja asioista. Monet kokivat tämän auttavan parisuhdetta myös siinä mielessä, ettei puolisolle tarvinnut välttämättä sanoa niitä ikävimpiä mieleen tulleita ajatuksia, vaan pystyi purkamaan ne parisuhteen ulkopuolelle. Monet haastateltavat kaipasivat myös vertaistukea niihin iloiseihin ja onnistuneisiin asioihin, joita he kokivat uusperheen vanhempänä ja puolisona. Parin haastateltavan mielestä useat vertaistukiryhmät pohjautuvat vain ongelmien ja mieltä vaivaavien asioiden käsittelyyn, eikä siellä pysty jakamaan ajatuksia positiivisista ja onnistuneista asioista. Vertaistukea haastateltavat saavat joko lähipiiristään tai sitten hakevat sitä esimerkiksi internetistä, uusperheisiin kohdistuvista vertaistukiryhmistä tai Suomen Uusperheiden liiton sivustolta.

Varmaan niinku vertaistuki, että sitähan on tässä joutunut hakemaan ulkopuolelta itsekkin, että niinku tämmöiseen tilanteeseen missä on näin hankalia ongelmia, niin tuntuu että eihän näitä ymmärrä kukaan, joka ei ole oikeasti itse ollut näin hankalissa tilanteissa mukana, edes semmoinen ihminen, joka on uusperheessä, missä ei ole ollut tämmöisiä riitoja, niin ei ymmärrä.

...mut ihan tämmösistä tutuista uusperheilijöistä, että on juteltu asioita, että sitte heidän kans ku on puhunu, jotka ovat meitä pidempää ollut uusperhe, niin on jotain vinkkejä sitte saatu ja pystytty sillain samaistumaan niihin tilanteisiin, mutta meillä ei oo kyllä yhtään sellaista tuttua uusperhettä, joissa olis ollut niin vaikea alku kuin meillä.

5.2.3 Läheisten tuki

Läheisten tuki oli myös yksi uusperheen vanhempien parisuhdetta tukeva tekijä. Se, että oli läheisiä, jotka pystyivät tukemaan, kuuntelemaan ja auttamaan arjessa oli merkittävää uusperheen vanhemmille. Tämä auttoi vanhempia jaksamaan uusperhearkea paremmin, vähensi kuormitusta ja auttoi perheytymisessä eli uusperheen muodostumisessa. Muutamalla haastateltavalla oli tilanne, jossa heidän läheisiltään ei saanut tukea uudelle parisuhteelle, vaan ennemminkin väheksyntää ja halveksuntaa. Tämä selkeästi kuormitti uusperheen vanhempien parisuhdetta.

Läheiset on semmosia ollut, että heille voi jutella, että perheet on ollut tukena ja ystävät.

Se että on niitä semmosia ihmisiä, jotka niinku sillai tukee parisuhdetta, että on hirveen tärkeitä ettei olla vaan kahdestaan kaiken keskellä.

5.3 Perheytyminen

Perheytyminen oli merkittävä parisuhdetta tukeva osa-alue haastatteluissa. Jos perheytyminen oli alkanut luontevasti ja onnistuneesti, oli myös parisuhhteessa enemmän voimavaroja ja hyviä osa-alueita, ja jos taas perheytymisessä oli ollut ongelmaa, oli se myös parisuhdetta kuormittavaa ja uusperhearkea hankaloittavaa.

5.3.1 Vuorovaikutus

Vuorovaikutus oli merkittävä tekijä perheytymisessä. Toimiva vuorovaikutus kaikkien osapuolten osalta eli uusperheen vanhempien, biologisten

vanhempien, bonusvanhempien ja lasten kanssa, oli tärkeää perheytymisen edistämiseksi. Toisia kunnioittava kommunikaatio muodosti vankan perustan auttaen uusperhettä sopeutumaan uuteen tilanteeseen. Kun kommunikointitaidot olivat hyvät ja viestintä oli toimivaa, tuli tällöin ennaltaehkäistyä ristiriitoja. Heikko kommunikaatio johti ristiriitoihin ja riitatilanteisiin, pahimmassa tapauksessa aiheutti bonusvanhemman tuntemaan itsensä ulkopuoliseksi. Olennaista oli myös viestiä uusperheen lasten kanssa, huomioiden samalla kunkin lapsen ikä ja tarpeet.

Se on ollut tosi tärkeää käydä puolison kanssa läpi niitä tuntemuksia ja mistä ne johtuvat, ja mitä voisi parantaa omassa ja muiden viestinnässä tai käytöksessä, että oikeastaan viestinnästähän se kaikki on kiinni että se vuorovaikutus toimii, että sitten niinku semmoinen kaikenpuolinen muiden ymmärtäminen siinä tilanteessa niin se on tosi tärkeätä että tämmöinenkin ihminen joka on huolehtinut vaan itsestään ja eläimistään niin kykenee menemään sinne muidenkin ymmärrykseen että tässä ollaan ihmisiä ja harjoitellaan tätä hommaa yhdessä. Ja mikä se niinku lopputa-voite on, että, oltaisiin niinku onnellisesti yhdessä koko porukalla, niin se on niinku se, me halutaankin tulla toimeen, että se on siellä taustalla aina, että ei ajeta kenenkään omaa etua tai asetuta vastakkain.

5.3.2 Yhteiset pelisäännöt

Perheen yhteiset pelisäännöt olivat tärkeä perheytymistä edistävä ja uusperheen vanhempien parisuhdetta tukeva tekijä. Kun vanhemmat yhdessä asettivat rajat ja säännöt uusperheelleen, se edisti yhtenäistä toimintaa sekä perheen sisällä, että ulkopuolella. Yhteisesti sovitut pelisäännöt vahvistivat perheenjäsenten keskinäistä yhteenkuuluvuutta ja tasa-arvoisuutta perheenjäsenten välillä. Näiden sääntöjen noudattaminen loi selkeyttä tilanteisiin, joissa ulkopuoliset, kuten esimerkiksi lasten toinen biologinen vanhempi, antavat kritiikkiä tai ohjeita eri toimintatapoihin perheessä. Yhtenäinen linja suo- jasi uusperhettä ulkopuolisilta häiriötekijöiltä, ja samalla vahvisti vanhempien parisuhdetta.

Toki olette varmaan törmänneet ilmiöön eksät, että voin sanoa, että minun kasvatustapojani ja ruutuaikojani, ja sitä että mitä tehdään ja mihin käytetään kuinka paljon aikaa ja mitäkin, niin tätä kommunikaation tälle on siis kohdistettu, ja olen sitten vain sanonut, että kiitos mielipiteestäsi, mutta me päätämme tästä täällä mieheni kanssa kahdestaan.

Perheen rajat pitää olla, ja molempien pitää puolustaa, että siinä ei voi niiku tavallaan pelätä sitä.

5.3.3 Aikuisten keskinäiset hyvät suhteet

Hyvät välit uusperheen aikuisten kesken, eli lasten biologisten vanhempien ja bonusvanhempien kesken, oli keskeinen perheytymistä ja uusperheen vanhempien parisuhdetta tukeva tekijä. Hyvät välit aikuisten kesken mahdollistivat myös tehokkaan yhteistyön lasten kasvatustilanteissa. Biologisten vanhempien ja bonusvanhempien välisen yhteistyön myötä myös lapset kokivat turvallisuutta ja vakautta, mikä on tärkeä osa uusperheen perheytymisprosessia. Hyvät aikuisten väliset suhteet auttoivat myös käsittelemään mahdollisia konflikteja rakentavasti. Tämä tuki uusperheen yhteistä hyvinvointia ja edisti perheytymistä. Aikuisten huonot välit selkeästi korreloivat negatiivisesti lasten ja bonusvanhemman väliseen suhteeseen, joka hidasti perheytymistä sekä aiheutti kuormitusta uusperheen vanhempien parisuhteelle.

Mikä tukee meidän parisuhdettamme, niin on nämä meidän kommunikointitaidot ja se, että kaikki aikuiset tässä uusperheessä on niiku samalla puolella.

...ja sitten toinen, että me ollaan ihan hirveän hyvissä väleissä me aikuiset keskenämme, että minä ja mun lapseni isä ja mun puoliso eli me kaikki kolme ollaan, ja sitten mun puoliso ja hänen lapsensa äiti, niin me kaikki kolme ollaan. Me kaikki tiimissä ajatellaan, että lapsi on tärkein.

5.3.4 Bonusvanhemman ja lasten välinen suhde

Yksi perheytymistä edistävä tekijä oli bonusvanhemman ja lasten välisen suhteen muodostuminen. Suhteen muodostumiseen ja sen laatuun vaikutti merkittävästi kumppanin tuki, mutta myös toisen biologisen vanhemman suhtautuminen bonusvanhempaan. Mikäli toinen biologinen vanhempi ei hyväksynyt bonusvanhempaa, hankaloitti se myös lasten suhtautumista ja suhteen luomista bonusvanhempaan. Kun taas kaikkien aikuisten välit olivat hyvät ja bonusvanhempi oli ”hyväksytty”, antoi se myös lapsille paremman mahdollisuuden rakentaa hyvää suhdetta bonusvanhempaan. Bonusvanhemman ei

tarvinnut toimia äitinä tai isänä, kun lapsilla oli vahva suhde toiseen biologiseen vanhempansa. Bonusvanhempi toimi tässä tapauksessa lisäaikuisena, joka osallistui käytännön asioihin ja huolenpitoon. Bonusvanhemman ja lasten välinen hyvä suhde edisti perheytymistä ja yleistä perheen hyvinvointia. Perheytyminen, tai sen alkaminen ei kuitenkaan kaikilla haastateltavilla ollut nopea prosessi. Toisilla erilaiset haasteet, esimerkiksi toisen biologisen vanhemman kanssa tai tunne ulkopuolisuudesta, hankaloitti suhteiden muodostumista lapsiin ja siten hidasti perheytymistä sekä kuormitti parisuhdetta. Perheytyminen vaatii joustavuutta ja omistautumista, aikaa sekä kärsivällisyyttä. Perheytyminen on pitkä prosessi, mikä tapahtuu ajan myötä.

Mun lapseni, hänellä on alusta asti ollut lupa tykätä mun uudesta kumppanista, että sen huomaa. Et kun hänellä on semmosta teinikiukkua, niin hän voi suuttuessaan sanoa et sä et oo mun oikee isä ja et voi mua kommentaa, mutta niistä sit kuitenkin näkee, et on semmonen luottamus ja jos tulee joku semmonen tilanne, niin voi soittaa mun kumppanillekin ja pyytää apua. Että, on semmonen hyvä suhde. Koska on saanut tykätä.

Mun ei tarvinnut leikkiä äitiä, että kun heillä oli vahva suhde kuitenkin biologiseen äitiin. Mä olin kuitenkin semmoinen lisäaikuisen heidän elämässään, että, toki semmoinen tietty huolehtiminen ja näin niin on kuulunut, yhä edelleenkin vähän, ihan käytännön asioissa, mutta sitten myös se semmoinen muu kommunikointi ja oleminen lasten kanssa on tapahtunut hirveän luonnollisesti, kun puoliso on ollut siinä itekin niin vahvasti läsnä. Sitten mä olen vain liittynyt siihen porukkaan ja ottanut osaa. Tältä se on ainakin minusta tuntunut.

5.3.5 Sisarusuhteet

Yksi tärkeä tekijä perheytymisessä oli eri perheistä tulevien lasten lähentyminen ja sisarusuhteiden muodostuminen. Yksi haastateltava kertoi yhteisen lapsen syntymän lähentäneen uusperhettä ja edistäneen sisarusuhteiden kehittymistä. Kun uusperheen lapset ovat pystyneet muodostamaan sisarusuhteita, liittyy se myös vanhempia yhteen.

Ehkä se kun sai yhteisen lapsen niin se oli jonkunlainen piste iin päälle, et se niinku lopulta siinä vaiheessa teki sen, että me ollaan nyt tällä hetkellä yhtä perhettä. Ja sit vaikka sillä tavalla et noi meen omat lapset ei oo sisaruskeskenään, mutta kyllähän ne on, kun se yks yhteinen sisarus tulee aina yhdistämään ne.

Sehän on yksi niiku parisuhteen voimavara, että se perheytyminen on onnistunut riittävän hyvin, ja nopeasti, ja lapset ovat lähentyneet keskenään ja muodostaneet ne sisarusuhteet, että ne toimii, että mä luulen että moni uusperheen vanhempi uupuu siihen, just näitten palikoitten yhteensovittamiseen

5.3.6 Perheen yhteinen aika

Perheytymistä edisti myös uusperheen yhteisesti vietetty aika. Haastateltavien mukaan perheen yhteisellä ajalla oli suuri merkitys perheen sisäisille vuorovaikutussuhteille, luoden yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä tunnetta siitä, että yhteinen aika ja jokainen perheenjäsen on arvokas. Kun uusperhe viettää aikaa yhdessä, se vahvistaa myös perheenjäsenten välisiä suhteita.

...ja sitten myös se, että molemmat tykkää, kun lapset ovat täällä ja annetaan täysi huomio molemmissa tilanteissa, että paljon tehdään yhteisiä juttuja.

Ollaan sitten oikeasti läsnä. Ja sitten ehkä laitetaan se asia niikun sen edelle, että katseltaisiin televisiota, että meillä on tosi vähän televisio auki, että sitten meillä muutenkin noitten nuorten kanssa on tosi paljon enemmän sitten tämmöistä keskustelua, niin olohuoneessa yleensä keskustellaan milloin milläkin kokoonpanolla, niin televisio ei sillä tavalla vie tilaa arjessa tai elämässä muutenkaan.

Mun mielestä tällä on tosi suuri merkitys perheen sisäisiin vuorovaikutussuhteisiin ja vuorovaikutukseen pidemmälläkin tähtäimellä, että ollaan niiku yhdessä oltu ja lapsille ei olla koskaan sanottu että, nyt, menkää pois, että nyt on aikuisten aika tai mitään muutakaan tämän tyyppistä.

6 POHDINTA

6.1 Johtopäätökset

Aikaisempaa tutkimustietoa uusperheen parisuhdetta tukevista tekijöistä ei löytynyt paljoa. Kuitenkin voimme peilata opinnäytetyömme tuloksia Saarisen ja Paleniuksen (2021) tutkimukseen, jossa kerrotaan parisuhteen kuormittavia

tekijöitä, erityisesti pikkulapsiperheissä. Kyseisessä tutkimuksessa ilmenee, että pikkulapsiperheissä ei löydetty tarpeeksi parisuhdeaikaa, kodin askareet ja lapsien hoito ei jakaantunut pariskuntien välillä tasaisesti. Opinnäytetyösämme tutkimme tukevia tekijöitä ja haastateltavat toivat esille, kuinka tärkeäksi koettiin parisuhdeaikaan panostaminen. Haastateltavat järjestivät kahdenkeskistä aikaa arjen keskellä iltaisin tai yhteisten harrastusten parissa. Pariskunnat järjestivät myös lapsivapaita viikonloppuja tai lomaa pitääkseen huolta parisuhteestaan. Haastateltavat kertoivat myös keskustelelevansa parisuhteessa kodin askareista ja niiden jakamisesta perheessä ja parisuhteessa. Yhteisistä säännöistä keskusteleminen vähensi konfliktien syntymistä ja lisäsi parisuhteen osapuolien ymmärrystä toisen jaksamisesta. Moni haastateltava kertoo, että kumpikin suhteen osapuoli pitää omia harrastuksiaan ja ystävien näkemistä tärkeänä ja voimaannuttavana tekijänä uusperheen arjen keskellä. Parisuhteessa arvostettiin erityisesti sitä, että kumppanit tukivat toisiaan mahdollistamalla oman ajan harrastuksiin tai menoihin.

Ganong ym. tutkimuksessa ”Linking Stepfamily Functioning, Marital Quality, and Steprelationship Quality” (2019, kohta Limitations) oli tullut ilmi, että aikaisemmissa suhteissa esiintyneet haasteet saattoivat vaikuttaa kielteisesti uudessa parisuhteessa ilmenevien haasteiden ratkaisukykyyn. Kuitenkin haastatteluissamme uusperheiden vanhemmat korostivat ajatusta siitä, että uudessa parisuhteessä oli helpompi ottaa puheeksi ja huomata niitä asioita, jotka olivat olleet ongelmakohtia edellisessä parisuhteessä.

Ulkoisista tekijöistä tärkeimmäksi koettiin vertaistuki ja ammattilaisten antama tuki sekä läheisten tuki. Monet haastateltavat korostivat nykyisten palveluiden niukkuutta ja maksullisuutta. Monet kaipaisivat enemmän maksuttomia matkailun kynnyksen apuja kohdennettuna uusperheen vanhemmille ja uusperheille. Perheytymisessä korostui vuorovaikutus, yhteiset pelisäännöt, aikuisten hyvät välit, bonusvanhemman ja bonuslasten suhteen muodostuminen, sisarusuhteiden muodostuminen ja perheen yhteisesti viettämä aika. Perheytyminen onnistuminen oli merkittävä uusperheen vanhempien parisuhdetta voimaannuttava tekijä.

Laiho ym. opinnäytetyön tuloksissa esiintyi vanhempien näkemys yhteisöltä ja vertaisilta saadun tuen tärkeydestä. Vanhemmat kokivat saaneensa vahvistusta vanhempana olemiseen, itsensä arvostamiseen ja positiivisempaan suhtautumiseen vertaistuen ja läheisten tuen myötä. Vertaistuki koettiin vahvistavana ja tukevana tekijänä. Läheisiltä saatu tuki koettiin myös tärkeänä tukevana tekijänä, joka auttoi vanhemmuuteen siirtymisessä. (2020, s.23) Tämä sama nousi esiin haastatteluissamme ja uusperheen vanhemmat kokivat vertaistuen ja läheisten tuen merkittäväksi ulkopuoliseksi tukevaksi tekijäksi. Larkelan (2020, s. 32) opinnäytetyön tuloksissa nousi esiin, että uusperheiden vanhemmat olivat osallistuneet eniten Suomen Uusperheiden Liitto ry:n parikursseille ja vertaisryhmiin, ja toisaalta taas toivoivat niitä lisää. Tulokset osoittavat ulkopuolisten tukimenetelmien tärkeyttä uusperheiden vanhemmille, joita meidänkin opinnäytetyömme tulokset osoittavat.

Pihlströmin tutkimuksessa ”Uusperheen parisuhdetyytyväisyys ja perhedynamiikka: Kyselytutkimus uusperheen vanhemmille.” (2020) ilmenee, että perhedynamiikan tiettyjen osa-alueiden toimivuudella on merkitys uusparisuhteen hyvinvoinnille. Osa-alueet jaettiin kuuteen osaan; ”joustavuus, viestintä, pysyvyys, roolivastaavuus, yhteenkuuluvuus ja yksilöityminen”. Opinnäytetyösämme olemme koonneet vastaavanlaisin otsikoin perheytyymiseen liittyviä tekijöitä, joilla on positiivinen vaikutus uusparisuhteen hyvinvoinnille.

Opinnäytetyömme haastatteluissa ilmenee, että perheytyymisen ensiaskeleita olivat yksilöiden hyväksyminen sellaisena kuin on, ja hyväksyminen osana perhettä. Ilman hyväksyntää perheytyminen oli vaikeampaa ja vaikutti prosessiin hidastaen sitä.

Perheissä vietettiin vaihtelevasti yhteistä aikaa. Perheissä, joissa yhteistä aikaa vietettiin, koettiin se tärkeäksi perheytyymistä edistäväksi tekijäksi. Kaikkien perheenjäsenten keskinäinen kommunikointi ja yhdessä luodut pelisäännöt lisäsivät yhteenkuuluvuuden tunnetta ja edisti yhtenäistä toimintaa uusperheessä. Yhteisesti sovitulla pelisäännöllä ja viestinnällä koettiin olevan tärkeä merkitys sujuvaan yhteistyöhön toisen biologisen vanhemman kanssa. Tilanteet vaativat joustavuutta ja yhteisymmärrystä asioista. Erityisesti näissä

tilanteissa korostettiin, että bonusvanhemmankin mielipiteillä on painoarvoa ja niitä tulisi kuulla. Näiden täyttyessä välttyttiin ristiriidoilta, jotka vaikuttaisivat negatiivisesti uusparisuhteen hyvinvointiin.

Opinnäytetyöstämme jätimme yhden haastattelun hyödyntämättä tuloksiin. Haastattelun edetessä ilmeni, että kyseessä oli uusparisuhde, koska puoliso asui vuoroviikoin omassa taloudessaan omien lasten kanssa. Bonusvanhemmat eivät siis asuneet samanaikaisesti samassa taloudessa lapsien kanssa, jonka vuoksi varsinaista uusperhettä ei muodostunut.

Haastattelussa ilmeni kuitenkin hyviä näkökulmia uusparisuhteesta ja sitä tukevista tekijöistä, joten suoritimme haastattelun loppuun. Uuspariskunta piti tätä asumismuotoa toimivana ratkaisuna juuri heidän perheelleen. Mieluisinta ratkaisussa oli, että pariskunnalla oli huomattavasti enemmän kahdenkeskistä aikaa, kun lapset asuivat vuoroviikoin toisen biologisen vanhemman kanssa. Avoimuuteen ja rehellisyyteen panostettiin tässä parisuhteessa ja se oli toinen merkittävästi voimaannuttava tekijä yhteisen ajan lisäksi. Haastateltava suosittelee kaikille tällaista asumismuotoa, jos se olisi mahdollista toteuttaa.

Opinnäytetyön valmistuttua pyysimme työn tilaajalta palautetta työstämme. Palaute liitteessä 6. Työmme tulokset vahvistivat työn tilaajan olemassa olevaa tietoa uusperheiden parisuhdetta tukevista tekijöistä

6.2 Opinnäytetyön luotettavuus

Lähteet tutkimukseen valitaan sen pohjalta, mikä tutkimuskysymys on, johon halutaan vastata. Lähteiden valikoinnilla on merkittävä vaikutus tutkimuksen yleiseen sekä eettiseen luotettavuuteen. (Leino-Kilpi & Välimäki, 2015, s. 367.) Aineiston analysoinnissa eettisesti keskeisintä on koko kootun aineiston hyödyntäminen (Leino-Kilpi & Välimäki, 2015, s. 370). Tutkimustulosten raportoinnissa voi myös olla seuraavia virhelähteitä: vääristymät johtuen tutkijan ennakoasenteista, saatujen tulosten tietoinen väärentäminen sekä saatujen tulosten raportoinnin ja julkistamisen virheellisyys. Ennakoasenteet tulisi pyrkiä tunnistamaan itsessään ja vapautua niistä. Tietoista väärennystä on silloin,

kun tutkija itse vaihtaa tai väärentää tutkimuksia tai saatuja tuloksia. Tietoista väärennystä on myös muiden tutkimusten tai aineistojen plagiointi. Saatujen tulosten raportoinnin ja julkistamisen virheellisyydestä puhutaan silloin, kun niitä jätetään raportoimatta, valikoidaan tai saatuja tuloksia väärennetään. (Leino-Kilpi & Välimäki, 2015, s. 371.)

Haastattelimme yhteensä 10 uusperheen vanhempaa. Yksi haastattelu jouduttiin kuitenkin eettisyyden nimissä hylkäämään, koska haastattelun edetessä ilmeni, että haastateltavan perhemuoto ei täyttänyt uusperheen kriteereitä. Työmme käsittelee uusperheen parisuhdetta tukevia tekijöitä ja kyseinen haastattelu perustui uusparisuhteen tukeviin tekijöihin.

Käsittelimme saamaamme aineistoa luottamuksellisesti ja hyödynsimme kaikkea haastatteluissa saamaamme aineistoa, yhtä haastattelua lukuun ottamatta. Olemme raportoineet opinnäytetyömme tulokset tietoja väärentämättä tai muuttamatta.

6.3 Opinnäytetyön eettisyys

Opinnäytetyössämme toteutimme hyvää tieteellistä käytäntöä tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeiden mukaisesti. Opinnäytetyössämme olimme rehellisiä, täsmällisiä ja tarkkoja sekä käytimme sellaisia menetelmiä, jotka olivat eettisiä ja tieteellisen tutkimuksen kriteerit täyttäviä. Viittasimme muiden tutkijoiden tekemiin töihin ja saavutuksiin asianmukaisesti.

Opinnäytetyömme keskeisiä eettisiä lähtökohtia ovat Kankkusen & Vehviläinen-Julkusen (2017, s. 217–218) esittämät American Nurses Associationin kahdeksan eettistä periaatetta. Näitä eettisiä periaatteita ovat esimerkiksi tutkittavien oikeuksien kunnioitus ja itsemääräämisoikeuden arvostaminen, haittojen minimoiminen, tutkittavien erilaisuuden arvostaminen, tutkittavien yksityisyyden suojeleminen, tutkimuksen eettisyyden varmistaminen ja rehellisyys tutkimuksen jokaisessa vaiheessa. Toimimme opinnäytetyömme jokaisessa vaiheessa näiden eettisten periaatteiden mukaisesti.

Koska opinnäytetyössämme haastattelimme ihmisiä, on erityisen tärkeää, että suojelemme tutkittavien yksityisyyttä. Tämä toteutui harkituilla haastattelukysymyksillä ja vastauksien avaamisesta opinnäytetyöhön tavalla, ettei vastauksista käynyt ilmi sellaisia asioita, joista tutkittavat pystyisivät tunnistamaan. Kuten Kankkusen & Vehviläinen-Julkusen mukaan (2017, s. 222) saadut tiedot tulee säilyttää lukitussa tilassa ja henkilöllisyystiedot vain tutkijoiden välisenä.

Suomen Uusperheiden Liitto julkaisi sosiaalisen median kanaviensa sivuilla lähettämämme saatekirjeen haastattelututkimuksesta. Saatekirjeessä ilmeni tarvittavat tiedot tutkijoista, kuten oppilaitos, opintoala, lyhyt esittäytyminen sekä tutkimuksen tavoite ja tarkoitus. Julkaisussa kerrottiin tutkimuksen etenemisestä, paljonko tutkimus vie aikaa haastateltavalta ja mitä haastateltavalta edellytetään. Tärkeänä tietona mainitsimme haastateltavan oikeuksista, ja että haastattelut järjestetään Teams-puhelun välityksellä ja ne tallennetaan turvalliselle, tietosuojatulle alustalle aineiston analysoinnin vuoksi. Tallenteet hävitettiin analysoinnin päätteeksi. Osallistumalla tutkimukseen henkilö tiedosti vapaaehtoisuutensa tutkimuksessa ja oikeutensa keskeyttää osallistumisensa halutessaan. Tämän vuoksi suostumuslomaketta ei tarvittu tutkimuksessa erikseen. Tutkimukseen halukkaat ilmoittautuivat julkaisussa ilmoitetun tietoturvasuojatun sähköpostiosoitteen kautta. Tutkijoiden velvollisuus on tiedottaa saatekirjeessä ymmärrettävästi tutkimuksesta, sen tavoitteista ja toteuttamistavasta sekä haastateltavien tuotoksien raportointitavasta (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen, 2017, s.220.)

6.4 Anonymisointi

Kuten Kankkusen ja Vehviläinen-Julkusen kirjassa (2017, s.222) on ohjeistusta eettisyyden huomioimisessa tutkimusta kirjoittaessa, säilytimme keräämämme aineiston salasanaa edellyttävässä kansiossa tietokoneella, joka oli vain meidän tekijöiden tiedossa. Painotimme haastateltaville, että työssämme muotoilemme haastateltavien vastaukset siten, ettei heitä tunnistettaisi. Kerroimme haastateltaville myös, että tämä saattaa edellyttää sanojen

synonyymien käyttöä, mikäli se on esimerkiksi osa murre-sanastoa. Joissakin haastatteluissa muutimme joitakin sanoja, jotka saattaisivat paljastaa haastateltavan identiteetin. Työssämme ei mainita haastateltavien nimiä, lapsilukumäärää tai muita taustatietoja, joista saattaisi helposti löytää tunnistettavia tekijöitä haastateltavista. Jätimme tällaiset tiedot jo haastatteluiden litteroinnin aikana pois.

6.5 Aineiston taltiointi ja hävittäminen

Kanasen kirjassa suositellaan haastattelututkimuksissa taltioimaan haastattelutilanteita, koska niihin voi aina palata uudelleen ja myöhemmin syventyä tarkemmin haastateltavan vastauksiin (Kananen, J. 2015, s. 156). Taltioimme haastattelut ääninauhurille, josta litteroimme, eli muutimme ne tekstimuotoon tiedostoon, joka sijaitsee yhdessä kansiossa tietosuojatulla tietokoneella. Tämä kansio edellytti salasanan ennen tiedostoon pääsyä. Haastatteluista kuuntelimme yksityisessä tilassa, jossa ei ollut ulkopuolisia henkilöitä. Näin pystyimme toiminnallamme estämään tietojen pääsyn ulkopuolisten tietoon. Haastatteluista tehtiin työhön tuotokset ja niitä tarkasteltiin useasta eri näkökulmasta. Taltioidut haastattelut poistettiin välittömästi, kun niitä ei enää tarvittu, eli kun opinnäytetyömme tulososio valmistui.

6.6 Kehittämisehdotukset

Opinnäytetyömme tilaaja Suomen Uusperheiden Liitto ry saa käytännön näkökulmaa suoraan omalta kohderyhmältään, eli uusperheiden vanhemmilta. Opinnäytetyömme tulokset antavat Suplille konkreettista tietoa siitä, mitkä tekijät tukevat uusperheiden vanhempien parisuhdetta. Tämä tieto mahdollistaa Suomen Uusperheiden Liiton tarjoamien palveluiden entistä paremman suunnittelun ja toteutuksen. Näin Suomen Uusperheiden Liitto pystyy parantamaan tarjoamiaan palveluita ja tukea näin paremmin uusperheen vanhempia.

Käytännön hoitotyössä hoitotyön ammattilaiset pystyvät hyödyntämään tuotta-
maamme aineistoa omassa jokapäiväisessä työssään. Toivomme, että

ammattilaiset saavat uutta näkökulmaa uusperheiden vanhempien kohtaamiseen ja enemmän tietoa tavoista, joilla tukea uusperheiden vanhempia.

Jatkotutkimusaiheita uusperheisiin liittyen voisi olla, että miten ottaa uusperhe kokonaisvaltaisesti tai paremmin huomioon erilaisissa toimipaikoissa, erityisesti bonusvanhemman rooli huomioiden. Lähes jokainen haastateltava toi itse haastatteluissa esille, etteivät saaneet tarpeeksi tukea uusperheen ongelmiin. Haastateltavien toiveesta tuommekin esille, että tukimuotojen kehittäminen olisi erittäin tärkeää ja ajankohtaista. Myös ammattilaiset tarvitsevat lisätietoa uusperheistä ja siitä, miten heitä voitaisiin tukea paremmin ja kohdenetummin.

6.7 Oman oppimisen arviointi

Uusperheet aiheena kiinnosti meitä erittäin paljon, osittain sen takia, koska meillä itsellämme ei ollut paljoa tietoa uusperheistä. Aiheemme uusperheen parisuhdetta tukevat tekijät oli kiinnostava, koska ajattelimme, että vanhempien parisuhde on jokaisen perheen ydin, jonka päälle koko perheen sisäinen hyvinvointi rakentuu.

Itse opinnäytetyön tekeminen on ollut todella antoisaa ja opettavaista, osittain haastavaakin. Erityisesti haastattelut uusperheen vanhempien kanssa olivat erittäin mielenkiintoista ja mukavaa. Mitä pidemmälle opinnäytetyön prosessissa pääsimme, sitä selkeämmäksi meille kävi, kuinka vähän uusperheistä on tutkittua tietoa sekä kuinka vähän uusperheiden hyvistä että huonoista puolista julkisesti keskustellaan.

Olemme tyytyväisiä tuottamaamme lopputulokseen, ja ylitimme myös omat vaatimuksemme ja odotuksemme. Olemme kiitollisia haastateltaville, jotka toivat avoimesti tosielämän kokemuksia opinnäytetyöhömme.

LÄHTEET

Eskola, J. & Suoranta, J. (1998). Johdatus laadulliseen tutkimukseen. (8. painos). Vastapaino.

Ganong, L., Jensen, T., Sanner, C., Russell, L., Coleman, M. & Chapman, A. (2019). Linking Stepfamily Functioning, Marital Quality, and Steprelationship Quality. *Family Relations: Interdisciplinary Journal of Applied Family Science*. 68(4), 469–483. <https://doi.org/10.1111/fare.12380>

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. (2008). Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Gaudeamus.

Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvuori, J. (2017). Tutkimushaastattelun käsikirja. Kustannusosakeyhtiö Vastapaino.

Jyväskylän Yliopisto. (23.4.2015). Fenomenologinen tutkimus. Kurssi- ja oppimateriaalipolku Koppa. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/fenomenologinen-tutkimus>

Kananen, J. (2015). Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. (2017). Tutkimus hoitotieteessä. (3.–5. painos). Sanoma Pro Oy.

Kovanen, E., & Kärkkäinen, J. (2020). Parisuhteen tilan heijastuminen lapsiin: Lasten hyvinvoinnin lisäämisen näkökulma. [AMK-opinnäytetyö, Jyväskylän ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020060817634>

Larkela, L-P. (2020). Palveluiden kehittäminen Suomen Uusperheiden Liitto ry:ssä: Valtakunnallinen palvelutarvekysely uusperheille. [AMK-opinnäytetyö,

Satakunnan ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202003304154>

Lauhikari, S. & Rahkola, P. (2019). Parisuhteen tukeminen äitiys- ja lastenneuvolassa. [AMK-opinnäytetyö, Oulun ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202001071048>

Leino-Kilpi, H., & Välimäki, M. (2015). Etiikka hoitotyössä (8.–10. painos.). Sanoma Pro Oy.

Malinen, V. & Larkela, P. (2011). Parisuhde: Uusperheen Ydin. Väestöliitto.

MIELI Suomen mielenterveys ry. (4.8.2021). Parisuhde – vaiheesta vaiheeseen. Mieli.fi. Haettu 14.3.2023 osoitteesta <https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi/ihmissuhteet-ja-vuorovaikutus/parisuhde-vaiheesta-vaiheeseen/>

Monimuotoiset perheet (n.d). Uusperheet. Haettu 13.8.2023 osoitteesta <https://monimuotoisetperheet.fi/ammattilaisille/monimuotoisten-perheiden-kohtaaminen/uusperheet/>

Pihlström, T. (2020). Uusperheen parisuhdetyytyväisyys ja perhedynamiikka: Kyselytutkimus uusperheen vanhemmille. [pro gradu -työ, Itä-Suomen yliopisto]. Uef Erepository. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/21746/urn_nbn_fi_uef-20200080.pdf?sequence=1

Saarinen, M. & Palenius, S. (2021). Parisuhdetyytyväisyys pikkulapsiperheissä. [AMK-opinnäytetyö, Metropolia ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202105057197>

Suomen Uusperheiden Liitto ry. (n.d.) Mikä on uusperhe? Supli.fi. Haettu 14.3.2023 osoitteesta <https://supli.fi/tietoa/mika-on-uusperhe/>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi (uudistettu laitos). Tammi.

Vilka, H. (2021). Tutki ja kehitä (5., päivitetty painos). PS-kustannus.

Väestöliitto. (21.6.2021). Vinkkejä hyvinvoivaan parisuhteeseen. Hyvä kysymys.fi. Haettu 15.3.2023 osoitteesta <https://www.hyvakysymys.fi/artikkeli/parisuhteen-lahtokohtia-vinkkejä-hyvinvoivaan-parisuhteeseen/>

LIITE 1. KIRJALLISUUSHAKU

Keskeiset käsitteet	Uusperhe	Parisuhde	Tuki/tukevat tekijät
Muita hakusanoja suomeksi:	uuspari, bonusperhe	avoliitto, rekisteröity parisuhde, seurustelu, uuspari	tukeminen, vertaistuki, voimavarat
Hakusanoja englanniksi:	reconstituted families, blended family, stepfamily	spouses, couple relationship, courtship	support, supporting, empowerment, peer-led approach, help

Tietokanta	Hakusanat ja hakutyyppi	Tulokset	Hyväksytyt
Google Scholar	Parisuhde, uusperhe, tuki	2380	1
	Parisuhde, monimuotoinen perhe, tuki	5760	5
	stepfamily couple relationship AND (support OR help OR empowerment)	20 400	1

LIITE 2. AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Tekijä(t), ot-sikko, vuosi, maa	Tutkimuksen tarkoitus	Kohderyhmä	Käytetyt mittarit / aineiston keruu	Keskeiset tulokset
Laiho Essi, Nouri Sumeije, Värttö-Sini. ”Monimuotoisten perheiden vanhemmuuden tukeminen neuvolassa”. (2020). Suomi.	Tarkoituksena oli koota informaatiota perheen vanhempien tukemisesta neuvolaympäristössä ja kartoittaa sitä, miten perheiden monimuotoisuus vaikuttaa vanhempien tuen tarpeeseen neuvolassa.	Monimuotoiset perheet.	Kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Aineistonkeruu tutkimuskysymyksen ohjaamana. Aineiston valinta tapahtui implisiittisesti. Aineistoa haettiin sähköisistä tietokannoista, Googlesta ja erilaisesta kirjallisuudesta.	Keskeisiä tuloksia ovat asiakas-hoitajasuhteen merkittävyys vanhemmuuden tukemisessa ja sen onnistumisessa. Esille nousi myös veritaistuen ja sosiaalisen tuen merkittävyys, jossa terveydenhoitajan avainasemassa. Vähemmistöryhmissä hyvällä asiakassuhteella ja tasa-arvoisella kohtelulla oli erityisen paljon painoarvoa. Eri vähemmistöryhmien välillä oli paljon samantyyppisiä huolenaiheita ja tuen tarpeita, mutta myös runsaasti erityispiirteitä.
Saarinen Milja & Palenius Stella. ”Parisuhteytyväisyys pikku-lapsiperheissä”. (2021). Suomi.	Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia vanhempien parisuhteytyväisyyttä ja saada lisätietoa siitä, kartoitetaanko sitä neuvolassa riittävästi toistuvasti.	Hämeenlinnalaisissa neuvoloissa käyvät vanhemmat, joilla on 0–2vuotias lapsi/lapsia.	Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä. Aineistonkeruunäkökulmana käytetty kyselyä.	Tuloksissa suurin osa vastaajista oli tyytyväisiä parisuhteeseensa. Kolme viidestä vastaajasta vastasi saaneensa tarpeeksi tukea neuvolasta parisuhteeseensa. Enemmistö vastaajista koki, että heidän parisuhteeseensä ei ole riittävästi aikaa kahden kesken, kotityöt eivät jakaantuneet tasaisesti sekä lapsenhoito ei jakaantunut tasaisesti. Tulokset eivät kuitenkaan ole yleistettävissä pienen vastaajamäärän vuoksi.
Kovanen Elina, Jenny Kärkkäinen. ”Parisuhteen tiilan heijastuminen lapsiin – Lasten hyvinvoinnin	Tarkoitus oli lisätä sosiaali- ja terveysalalla työskenteleville tietoisuutta siitä, kuinka paljon parisuhteen hyvinvointi on yhteyksissä lasten psyykkisen hyvinvoinnin kanssa.	Kohderyhmänä Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset	Kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Tiedonhaussa käytetty Oulun yliopiston tietokanta (OuluFinna) ja ARTO:a. Hakusanoina käytettiin sanoja: parisuhde,	Tuloksissa ilmenee, että lapset oireilevat vanhempiensa parisuhteen ristiriitaisissa tilanteissa yksilöllisesti, jotka näkyvät alakulotilanteina, käyttäytymisongelmina sekä sosiaalisena, psyykkisenä

<p>lisäämisen näkökulma” (2020). Suomi.</p>			<p>kiintymyssuhde, perhe, vanhemmuus, vanhemmuuden tuki, lasten hyvinvointi, relationship, attachment, parenthood, family, parenting support ja child welfare.</p>	<p>ja tunne-elämän ongelmia. Tasapainoisessa parisuhteessa olevat vanhempi-lapsi-suhteen olevan paremmalla tolalla. Tu- loksissa ilmenee myös. että vanhempien roo- liilla, hyvillä vuorovaiku- tustaidoilla, perheen hyvinvoinnilla, ennalta- ehkäisevällä työllä, neuvolassa tapahtu- valla parisuhdetyöllä, perhetyöllä, lasten huomioinnilla ja varhai- sella tuella on suuri vai- kutus lasten hyvinvoin- tiin.</p>
<p>Lauhikari Sara, Rahokala Piriita. ”Parisuhteen tu- keminen äitiys- ja lastenneuvo- lassa” (2019). Suomi.</p>	<p>Tarkoituksena oli selvittää vanhempien kokemuksia, miten parisuhde ja sen tuke- minen on huomioitu äitiys- ja lastenneuvolassa.</p>	<p>Kohderymänä vanhemmat, jotka ovat käyttäneet Oulussa äitiys- tai lastenneuvolan palveluiden räs- kauden aikana tai jälkeen, viimeisen kahden vuoden aikana.</p>	<p>Kvalitatiivinen tutki- mus, jonka aineisto on kerätty haastat- telemalla kohderyh- määstä valikoituja henkilöitä.</p>	<p>Valtaosa vastaajista kokee, että parisuhetta on käsitelty ja huomi- oitu neuvolakäyntien yhteydessä, mutta pa- risuhteen tukeminen on ollut osittain pinta- puolista. Terveys- hoitajalta on saatu hy- viä neuvoja parisuh- teen ylläpitoon. Neuvo- lasta on kuitenkin tar- jottu keskusteluapua ja lähetteitä perheneuvo- laan, joista perheet ovat hyötäneet.</p> <p>Haastateltavat antoivat myös omia näkemyksi- ään, miten neuvolassa voidaan toteuttaa pa- remmin parisuhteen tu- kemista. Ehdotuksiksi nousee esiin vanhem- man yksin ja vanhem- piensä yhdessä osallistu- minen neuvolakäyntei- hin. Myös useampi haastateltava kaipaa vertaistukitoiminnan tarjoamista sekä sek- suaalisuuden puheeksi ottamista neuvolakäyn- neillä.</p> <p>Tuloksissa suurin osa vastaajista oli tyytyväi- siä parisuhteeseensa. Enemmistö vastaajista koki, että heidän pari- suhteessaan ei ole</p>

				riittävästi aikaa kahden kesken, kotityöt ja lastenhoito eivät jakaantuneet tasaisesti. Tulokset eivät kuitenkaan ole yleistettävissä pienen vastaajamäärän vuoksi.
Ganong Lawrence, Jensen Todd, Sanner Caroline, Russell Luke, Coleman Marilyn & Chapman Ashton. "Linking Stepfamily Functioning, Marital Quality, and Steprelationship Quality". (2019). Yhdysvallat.	Tarkoituksena oli tutkia, onko uudelleen avoituneiden parien avioliiton laadulla tai puolivanhempilapsipuolisuhteen laadulla merkitystä uusperheen toimivuuteen.	Uudelleen avoituneet heteroseksuaaliset uusparit.	Verkkokysely, 291 vastaajaa.	Tuloksissa ilmeni avioliiton suurempi merkitys uusperheen toimivuuteen, kuin puolivanhempilapsipuolisuhteella. Luottamus avioliiton tulevaisuuteen vaikutti enemmän uusperheen toimivuuteen, mitä avioliiton laatu.
Pihlström, Therese. "Uusperheen parisuhdetyytyväisyys ja perhedynamiikka. Kyseilytutkimus uusperheen vanhemmille." (2020). Suomi.	Tarkoitus oli käsitellä uusperheen perhedynamiikkaa ja parisuhdetyytyväisyyttä sekä niiden tärkeyttä parisuhteen hyvinvoinnille. Tavoite oli tuottaa uutta tutkimustietoa ammattilaisille, jota he voivat käyttää palveluiden kehittämistyön tukena.	Kohderyhmänä uusperheiden vanhemmat	Määrällinen tutkimus. Aineisto kerättiin verkkokyselyn muodossa, uusperheiden vanhemmat vastasivat kyselyyn ja yksilöityminen". Tuusperheiden liiton verkkosivulle tai Facebook ryhmään jaetun linkin kautta.	Perhedynamiikka osiojaettiin kuuteen osioon: "joustavuus, viestintä, pysyvyys, roolivastavuus, yhteenkuuluvuus ja yksilöityminen". Tuloksissa ilmenee, että näiden osa-alueiden toimivuus ja parisuhteen hyvinvointi kulkevat käsikädessä. Tutkimuksen tuloksissa on huomioitu suhteen eri kehitysvaiheita. Toisessa kehitysvaiheessa, kun yhdessäoloa on kertynyt 3–6 vuotta, tarvitaan eniten tukea ja yhteistyöskentelyä, kun vanhempien roolit vahvistuvat perheessä ja tarvitaan enemmän joustavuutta. Tulokset osoittavat myös, että suurin osa haastateltavista kokee, että heidän parisuhteensa voi hyvin. Hyvinvoivaan parisuhteeseen vaikuttaa selkeästi

				yhteenkuuluvuuden tunne ja viestintätaidot.
Larkela, Lauri-Pekka. ”Palveluiden kehittämisen Suomen Uusperheiden liitto ry:ssä – valtakunnallinen palvelutarveyskysely uusperheille.” (2020). Suomi.	Tarkoituksena oli kartoittaa uusperheiden palvelutarpeita. Tavoitteena oli lisätä asiakaslähtöistä tietoa Suomen uusperheiden liitolle (Supli ry) palvelutarpeista ja niiden kehittämistä.	Työn kohderyhmänä uusperheiden vanhemmat	Kvalitatiivinen tutkimus. Aineisto kerättiin verkkokyselyllä, joka toteutettiin Webropol -järjestelmää käyttämällä. Kyselyyn luotiin linkki, jota jaettiin Supli ry:n verkko- ja Facebook-sivustolla.	Vastanneista huomattava valtaosa ei ole käyttänyt Suplin palveluita, mutta palveluista eniten on käytetty vertaisryhmiä, parikursseja, luentoja sekä verkkoluentoja. Vastajat ovat olleet erittäin tyytyväisiä näihin palveluihin sekä ovat kokeneet palvelut erittäin hyödyllisiksi. Uusperheiden liiton palveluiden kartoittamisessa ilmenee, että vastaajat olisivat valmiina kokeilemaan vertaisryhmiä, parikursseja, lomatoimintaa, luentoja sekä koulutustilaisuuksia. Kyselyssä kartoitettiin myös monivalintakysymyksellä uusperheiden haasteita, joista yleisempiä ovat ex-elämän vaikutukset uusperheeseen, vanhemmuuden roolit, kommunikointi ja vuorovaikutus uusperheessä, uusperheen säännöt ja kasvatuskysymykset.

LIITE 3. TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU
SATAKUNTA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OP21A

SAMK / Tutkimuslupa-anomus (opinnäytetyö)

Täytettyäsi anomuksen allekirjoitusvaiheeseen asti, **lähetä anomus sähköpostin liitteidenä osoitteeseen tutkimusluvut@samk.fi ja lähe mukaan ohjaajan hyväksymä tutkimussuunnitelma.** Älä aloita opinnäytetyön aineiston keruuta ennen kuin olet saanut tutkimusluvun. Kerätessäsi tutkimusaineistoa muista ilmoittaa, että tutkimukselle on myönnetty lupa.

Opinnäytetyön tekijä(t):

Roosa Äijälä ja Anni Tuominen

Tekijän/tekijöiden sähköpostiosoite:

roosa.ajjala@student.samk.fi anni.tuominen@student.samk.fi

Työn nimi:

Uusperheen parisuhdetta tukevat tekijät

Tutkimuksen ja aineistonkeruun suunniteltu ajankohta: 1.8.2023 - 31.10.2023

Tekijän koulutusohjelma: Hoitotyön koulutusohjelma

Oppilaitos, jos muu kuin SAMK:

Kerätäänkö tutkimuksessa henkilötietoja ja kootaanko niistä henkilötietorekisteri*? kyllä ei

*Henkilötietojen keräämisellä ja tietojen rekisteröinnillä tarkoitetaan yksilöintitietojen (kuten nimi, henkilötunnus, syntymäaika) ja tutkimustietojen kokoamista rekisteriin. (Lisätietoja www.tietosuoja.fi). Tutkimuksen päätyttyä tutkimusrekisteri joko hävitetään tai arkistoidaan ilman tunnistetietoja.

Ohjaaja(t):

Tiina Pennanen

Lähetettyäsi anomuksen osoitteeseen tutkimusluvut@samk.fi, anomus palautuu sähköisesti allekirjoitettavaksi noin viikon kuluessa.

Opiskelijan, opinnäytetyön ohjaajan ja luvan myöntäjän sähköiset allekirjoitukset näkyvät koko asiakirjan ja sen liitteiden viimeisellä sivulla. Sopijaosapuolet saavat allekirjoitetun asiakirjan sähköpostilla.

LIITE 4. SAATEKIRJE

Saatekirje uusperheiden vanhemmille

Hei!

Olemme sairaanhoitaja (AMK)-opiskelijat Satakunnan ammattikorkeakoulusta. Teemme syksyn 2023 ja kevään 2024 aikana opinnäytetyömme aiheesta uusperheiden vanhempien parisuhdetta tukevat tekijät. Opinnäytetyö tehdään yhteistyössä Suomen Uusperheiden liitto ry:n kanssa.

Tutkimustehtävämme on selvittää, mitkä parisuhteen tekijät tukevat ja ylläpitävät parisuhteen hyvinvointia uusperheissä. Arkikielessä uusperheellä tarkoitetaan perhettä, jossa uusperheen molemmilla tai toisella vanhemmalla on aikaisemmista suhteista yksi tai useampi lapsi. Tutkimme aihetta tärkeästä näkökulmasta, koska uusperheen vanhempien parisuhde on perheen tukipilari ja parisuhteella on voimakas merkitys koko perheen hyvinvointiin.

Haastattelut tehdään yksilöhaastatteluina ja haastattelu tapahtuu Teams -videopuhelun välityksellä, joka nauhoitetaan tutkimusta varten. Haastattelu kestää noin puoli tuntia. Haastattelussa toivomme keskustelua parisuhteestanne, erityisesti uusperheen näkökulman huomioiden. Esimerkiksi mitä on sellaisia tekijöitä, jotka vahvistavat parisuhteenne toimivuutta ja miten ylläpidätte parisuhdetanne? Onko se vaalittu yhteinen aika tai vahva kommunikaatio teidän välillä? Etenemme haastattelussa sinun ehdoillasi.

Osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja sinulla on oikeus keskeyttää osallistumisesi tutkimukseen aina halutessasi. Haastattelut anonymisoidaan eli muutetaan opinnäytetyön tekstissä tunnistamattomaan muotoon, ettei tutkimuksen lukija pysty tunnistamaan haastatteluun osallistunutta. Käsittelemme haastattelutietoja ja materiaaleja ehdottoman luottamuksellisesti ja käytämme niitä ainoastaan opinnäytetyöhömme. Aineisto hävitetään turvallisesti, kun sitä ei enää tarvita tutkimuksessa.

Jos kiinnostuit haastattelusta tai haluat lisätietoja, niin otathan yhteyttä sähköpostitse osoitteeseen

anni.tuominen@student.samk.fi tai roosa.aijala@student.samk.fi

Vastaamme mielellämme mieltä askarruttaviin kysymyksiin haastattelusta tai sen toteutuksesta!

Ystävällisin terveisin,

Roosa Äijälä ja Anni Tuominen

LIITE 5. TEEMAHAASTATTELURUNKO

Teemahaastattelurunko

Taustatiedot

- lasten lukumäärä
- onko yhden puolison vai molempien puolelta lapsia aikaisemmista suhteista?

Mitkä tekijät tukevat parisuhdetta

- sisäiset tekijät: esim. laatu-aika, rakkauden osoitukset, jne.
- ulkoiset tekijät: esim. ulkopuolinen tuki, läheisten tuki, vertaistuki, jne.

Mitkä tekijät ylläpitävät parisuhteen hyvinvointia

- sisäiset tekijät
- ulkoiset tekijät

Miten uusperheen vanhemmat edistävät parisuhteensa hyvinvointia

- esim. treffi-illat, kotitöiden jakaminen, laatu-aika, yhdessä tekeminen, yhteiset harrastukset

LIITE 6. TYÖELÄMÄN PALAUTE OPINNÄYTETYÖSTÄ

Tilaaajan palaute Satakunnan ammattikorkeakoulun hoitotyön koulutuksen opinnäytetyöstä:

Hyvä opinnäytetyön tilaaja/yhteistyökumppani

Opiskelijan opinnäytetyö on valmistunut ja pyydämme palautetta tilaamastanne opinnäytetyöstä. Palautteenne otetaan huomioon opinnäytetyön arviointilausunnossa ja arvioinnissa.

Opiskelijan nimi (opiskelija täyttää): _____ Roosa Äijälä ja Anni Tuominen

Opinnäytetyön nimi (opiskelija täyttää): _____

Uusperheen parisuhdetta tukevat tekijät

Valitkaa seuraavista vaihtoehdoista sopiva laittamalla rasti ko. kohtaan.

	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä
Opinnäytetyö vastasi tarpeitamme.	x			
Opinnäytetyötä/ opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää työelämässä.		x		
Opinnäytetyö osoittaa kykyä luoviin ratkaisuihin.	x			
Opinnäytetyö osoittaa kykyä työelämän näkökulmasta uskottaviin ratkaisuihin.	x			
Opiskelija kykeni itsenäiseen ja itseohjautuvaan työskentelyyn opinnäytetyöprosessissaan.	x			
Ohjasimme opiskelijaa omalta osaltamme opinnäytetyön etenemisessä.	x			

Vapaamuotoinen palaute:

Kiitos opinnäytetyön tekijöille innostuneesta ja hyvästä koosteesta. Aihe oli Suplin tarpeista lähtevä ja tekijät ottivat huomioon etätapaamisessa esille nostetut tilaajan tarpeet kiittävästi. Opinnäytetyö oli työelämälähtöinen ja kokonaisuutena onnistunut niin sisällön kuin ilmiänsun puolesta.

Kehityskohtina tulevaisuutta varten muutama huomio. Harmillisesti haastateltujen määrä oli pieni, jolloin otoksen sovellettavuus kärsii. Se toki ei ollut tekijöistä johtuvasta syystä. Aikataulun kiireettömyys voisi helpottaa haastateltujen määrän kasvattamisessa. Mukaan lähdeaineistoon ei ollut otettu uusimpia uusperheteemaa käsitteleviä tutkimuksia ja teoksia, joka näkyi aiheen teoreettisen käsittelyn lähteissä. Mukana olleet lähteet olivat kuitenkin perusteltuja ja sinänsä jo Suplin tiedossa.

Aina uusi tutkimus ei tuota työelämälle varsinaista uutta tietoa. Se on hyväksyttävä, että joskus uusi tutkimus vahvistaa olemassa olevia käytäntöjä ja toimintamalleja. Kiitos Annille ja Roosalle hyvästä yhteistyöstä. Kaikkea hyvää jatkoon ja tervetuloa töihin tekemään Suomesta perheystävällisempää paikkaa asua.

Paikka ja aika Helsingissä 13.3.2024

Kirsi Heikinheimo / Suomen Uusperheiden Liitto ry

Opinnäytetyön tilaajan/tilaajan edustajan allekirjoitus ja nimenselvennys